

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Revolucija Maskolijoje.

Pabaigę gyvenimą vienas iš didžiausių Maskolijoje šios dienos budelių, garsus caro ypato dabotojas, generolas Trepov. Daktaras apraškė, buvęs numirė nuo gerklės ligos, bet žinia tokią apreiškė tik nurašinimui caro ir mažai protaujančių žmonių, tikra Trepovo mirties priežastis yra kitokia, kadangi nuo gerklės ligos nieks netikėtai, staiga nemiršta. Daktarų pagarsintoms žinioms ir Maskolijoje mažai yra tikintų, užrubežiuose joms tikintų, turbūt, visai nėra. Lygiai Maskolijoje, kaip ir užrubežiuose visi protaujanti žmonės mano, kad Trepov pasi-mirė nuo nuodų, kokius į valgę revoliucionieriams pasisekė primaišyti. Kaip užtikrina Londono laikraščiai, suareštavo kelis Trepovo virtuvės tarnus. Jeigu teip, tai matyt net maskoliska policija netiki žinioms maskoliskų daktarų pagarsintoms, bet jieško suskubinusių je nerolo kelionę į geresnį svietą.

Jau nuo tulo laiko kraugėry Trepov kentė baisius pilvo ir žarnų skaudėjimus ir daktarai nemokėjo tų skaudėjimų sumažinti, nemokėjo nė jų priežastį susekti. Jautė, turbūt, pats Trepov, kad artinasi paskutinė jo gyvenimo ant šios pasaulės valanda. Neseniai, kada Peterhofs policijos viršininkas pranešė Trepovui, jog revoliucionieriai rengia naują pasikėsinimą ant jo gyvasties, todėl rodo atsargumą, tai jis atsakė: „nereikia atsargumo ir revoliucionierių besistengimų, kadangi ir be to artinasi galas mano gyvenimo“.

Subatos vakare Trepov nuėjo į savo darbo kambarį ir liepė neleisti nieko, kadangi turis svarbų darbą pabaigti. 8 valandą jo patį įėjo į darbo kambarį ir ant grindų, kaip sako, su laikraščiu rankoj, rado gulintį jau atsalusį lavoną uoliausio caro ypato apgyvenimo, vieno iš bianrausių budelių ir reakcijos pasekėjų, priešais laisvę.

Trepov turėjo 50 metų. Po jo ir revoliucionierių užmušto kunigaikščio Sergijaus parengtų žmonių skerdynių 1904 m. Maskvoj, caras pasaukė Trepovą į Peterburgą ir pavedė jam beveik diktatorišką valdžią ne vien Peterburge, bet visoj Maskolijoje, iš ko jis ir naudojosi. Jis nepaisė ant kokių nors tiesų, ant viešpatystės rodos ir ministerių paliepimo, naikino tiesas, ministerių užgyrimus, jeigu jie kokių nors būdu galėjo but žmonėms naudingi. Trepov manė, jog ne randas yra žmonėms, bet žmonės randui. Jis nesusprato, kad žmonės gali turėti kokius nors reikalus, bet manė, kad užkės visos pareigos apsirubežiuoja vien palaikymu caro ir jo tarnų, prieš kuriuos, esant valdžiai Trepovo nagnuose, nieks nežodžio negalėjo ištarti.

Kadangi toki Trepovo paiešgelimai erzino Sviatopolk Mirskio veidmainingos politikos suerzintus žmones, pavojų Trepovo darbų suprato net tūli ministeriai. Jie pri-

kalbėjo carą atimti valdžią Trepovui; caras, po ilgų svaravimų, ant galo atėmė diktatorišką valdžią nuo Trepovo ir paskyrė jį savo ypato dabotoju. Ar je iškėmė ant rando, pastojus caro ypato dabotoju, išnyko, sunku pasakyti. Bet ir jam netekus diktatoriškos valdžios, vil-daus dalykų ministeriai naikino laisvę, persekiojo jos trokštančius ir už ją kovojančius. Nežinia todėl, ar Stolypin ir Durnovo buvo Trepovo vien įnagiais, ar jie savo vien protuėjo tais pačiais keliais, kokiaisėjo ir Trepov.

Kadangi turėdamas ne jokioms tiesoms neaprubėžiuotą valdžią, Trepov ją sunau-dojo naikinimui, žudymui negarbinančių caro vienvaldystės ir biurokratų sauvaišios, tai, suprantama, kad laisvės draugai visokiais būdais stengėsi Trepovą nuo valdžios pašalinti. Kadangi kitaip to padaryti nebuvo galima, tai jie stengėsi jį nužudyti teip, kaip jis žudė laisvės trokštančius.

Daug buvo parengta pasikėsinimų ant jo gyvasties, žuvo keli jenerolai tik todėl, kad išveidžiu išrodė kaip Trepov, bet jis pats iki šiol išliko bombų ir revolverių kulkų neužgautas.

Kadangi Trepov buvo atsargus ir gerai saugojamas, tai revoliucionieriai suprato, kad ne kulkos, ne bombos nenuvairs jo į geresnį svietą, kur jau blogo daryti negalima; griebsi jie todėl kitokio ginklo — nuodų. Kas su jais Trepovui patarnavo, nežinia ir gal to niekada nesuseks. Nereikia užmiršti, kad ir Trepov valgio produktus negalėjo gauti iš dangaus, bet juos turėjo imti iš pardaviklių, ir juos į Trepovo namus atvežti turėjo paprastai vežėjai. Argi kas iš revoliucionierių negalėjo užimti vežėjo vietos ir veždamas, užnuodinti valgio produktus paskirtus Trepovui, o atlikęs savo darbą, galėjo aplėisti tarnystą.

Porą savaičių atgal Londono laikraščiai pagarsino gautą iš Peterburgo žinią, jog Trepov likosi nuuodintą, tik buv daktarams pasisekė nuo mirties išgelbėti. Išvyk nelabai kas norėjo tikėti Londono laikraščiu paleistam paskalui, bet dabar pasirodė, kad žinia ta nebuvo išmislta, bet ji rėmėsi ant teisybės, nors Maskolijos randas jos teisingumą užgrynė. Matyt, nuodai veikė, kol caro tarną nenuvedė ten, kur jis jau niekam blogo negali padaryti.

Vietoj likimo prašalinto Trepovo išvyk pareigos caro dabotojui pateko kitam pagarsėjusiam budeliui, jenerolui Orlovui, atsižymėjusiam bailsiu žvėriškumu besistengiant suvaldyti latvių sukilimą, bet matyt tokio žvėries net caras pabugo. Jis Trepovo vietoj paskyrė ant galo Peterburgo komendantą, jenerolą Deduliną. Šitas jenerolas mažai žinomas. Ikišiol jo ne revoliucionieriai neužkabinojo.

Dar prieš mirtį Trepovo caras išsklavo ant laivo ant jurių su visa savo šeima. Matyt jam ir Peterhofe buvo perkaršta, ypač kad, kaip

garsina angliški laikraščiai, net caro sargybos kareiviai nevisada klausio spangai viršininkų prisakymų, pradeda vis labiau priešintis. Del nepaklusnumo kareivių šimetlikosi atsaukti net paprasti, kasmetiniai kariumenės manevrai Peterburgo aplinkinėse. Mat valdžios pabugo, kad laike manevrų neįgimtų kareivių maištai ir kad pakviesti ant manevrų svetimi oficerai nepamatyti viso silpnumo caro rando, kad neištikimi kariumenės regimentai nepaklusnumo dvasios neišplatintų tarp dar ištikimų.

Policija daro kratas po namus, areštuoja šimtais neištikimus ukėsus. Varšavoje, ant Lešno gatvės užtiko ginčų krautuvę, kur rado ir diktai gatavų bombų ir daug visokių rastių.

Revolucionieriai smarčiau pradėjo agitaciją vesti tarp kaimiečių. Dabar jie po kaimus išplatino atsisaukimus, kuriuose išrodinėja visą netikumą rando, jo blaivius darbus ir pasielgimus su žmonėmis. Kviečia jie žmones sukilti prieš netikusį randa, kalbina juos rašyti taraujančioms kariumenėm, kad kareiviai nešaudytų į žmonis, neremtų netikusio rando, neklausytų jo tarnų. Kalbina neleistų vaikų į kariumenę: randas šį rudenį mat bandys imti į kariumenę, padidino net bausmės už prasišalinimus. Liepia žmones nemokėti randui mokėsi, o be pinigų jis negalės laikytiesi.

Visuose Samarcos gubernijos kraštuose sukilo kaimiečiai. Nors čia sutraukta daug kariumenės, bet ji neišstengia kaimiečius suvaldyti. Ukiniškai nepaiso ant kariumenės, degina dvarus. Vokiečiai kolonistai, kurių nemažai buvo Saratovo gubernijoje, pusedykiai priduoda savo kolonijas norintiems pirkti, o jeigu pirkėjų neranda, apleidžia jas ir pulkais nešdinais į užrubežius, palieka net gyvulus.

Ukinių maištai apėmė pietinę Maskoliją. Pasikėlusį Kaukazo gruzinų randas neišstengia suvaldyti. Apie tai Kaukazo jeneral-gubernatorius pranešė į Peterburgą ir paprašė, kad jį paliosuotų nuo vietos. Caro tarnai pats dabar mato, kad nurašimui žmonių jau žiaurumo, kariumenės ir kalėjimų nepakanka.

Rytinėse Maskolijos gubernijose gyventojus pasiekė badas, jis apima ir miestų gyventojus, kur dėl netvarkos pramonė nupuolė. Maskvoj, Peterburge ir kituose pramoningiuose miestuose fabrikas uždarė. Šimtai tukstančių darbininkų neturi darbo ir su šeimynomis badas kenčia, o tas, kaip kiekvienas supranta, padidina skaitlių revoliucionierių ir rando priešų. Maskvos miesto valdžia atsirado be pinigų; tas pats yra Peterburge. Didesnė dalis miestų ir valstijų Maskolijoje žengia prie visiško nusibankrutinimo. Ido ministerija išsėmė jau visą kreditą. Prancūziški laikraščiai užtikrina, jog Maskolija rengiasi vėl panaikinti aukšinių pinigų valiutą ir grįžti prie popierinių, ka-

dangi auksas jau suvisu išsėmė.

Londono ir Paryžiaus laikraščiai užtikrina, jog caras senąją dūmą išvėikė tik paklausę rodos Vokietijos ciecoriaus. Už išvėikymą dušmos buk Vokietijos randas pažadėjo carui paskolinti pusę milijardo markių pinigų. Su jais caras galėtų dar kokią pusę metų išsilaikyti, kol tie pinigai nesutirptų, kaip seniai jau sutirptų gauti nuo prancūzų.

Puola mat caro valdoma su rujukė sudemoralizuotų biurokratų Maskolijoje, prieš kurią dar keturi metai atgal kitos tautos drebėjo; puola į lygiai politiškai kaip ir ekonomiskai. Ekonomiskai ji stovi jau ant to paties laipnio kaip Turhija.

Su Maskolija paliovė roka vėsi kiti kraštai. Susirūšusi su Maskolija Prancūzija jieško sau geresnių draugų. Laikraščiai rašo, jog Prancūzija pradėjo tarybas su Japonija ir rengiasi pristoti prie ryšio Anglijos ir Japonijos.

Kuba.

Perserėgėjimas prezidento Roosevelto, suteiktas Kubos pasiuntinini, jog Suvienytų Valstijų pareiga yra įsikilti į vidurinius Kubos reikalus, jeigu ten greitai neužgims tvarka, jau pradeda išduoti vaisius.

Prezidentas Palma išdavo rando jenerolams prisaky-mus, saugotiesi susirėmimų su revoliucionieriais. Sėdinti kalėjimuose įtekninęsniejie revoliucionieriai sujunkia patarpininkanti prie užmezgimo tarybų susitaikymui. Randas išsiuntė paskui pasiuntinius pas revoliucijos jenerolus. Abidvi mat pusės stengiasi atimti progą Amerikai kistiesi į Kubos reikalus. Amerikos randas išsiuntė ant Kubos karės ministerį. Taftą ištirti priežastį revoliucijos ir su-taikyti nesutinkančias pu-ses, bet drauge ir parengė kelis kariškus laivus, kurie laukia tik prisakymo plaukti ant Kubos, jeigu pradėtos tarybos butų be pasekmės.

Reikia vienok laukti pasibaigimo revoliucijos.

IŠ LIETUVOS.

Iš Vilniaus.

Vilniaus miesto taryba, ko-vo 10 d., posėdyje pavedė miesto valdybai pasirūpinti apie padidinimą Vilniuje 50% buto mokesčių miesto naudai.

Gubernatorius pavedė valdybai peržiūrėti Vilniaus valdžios rando valdytojo nusprendimą ir sustatyti įstatymus apie budą rinkimo mokesčių nuo buto. Rando valdytojas savo nusprendime nurodo, kad padidinimas mokesčių esąs negalimas, nes: 1) niekur to dar nėra, o 2) kad dabartiniam laikui, kuomet delei neramumo ir strai-kių visur ekonomiskās krizi-sas, padidinti mokesčius butų labai neatsargu. Jis mano, kad toksai mokeskis neturi būti didesnis kaip 20% valdžios mokesčių.

Sustraikavo mažesnių trupos orkestras. Reikalauja

padidinti algą, davinėti avansus ir k.

Brovaro Lipskio dirbtuvėje, Vilniuje, straiškas tęsiasi. Administracija daugiau jokių reikalavimų nenori išpildyti. Kazokai jau nebestovi dirbtuvėje. Kaliniai, kurie ten dirba, nemokėdami, išleido Vilnelės upės vieton vandens 2000 kibirų alaus. Iš tarnaujančių dirbtuvėje, dirba: Tauber, Vogel, Angel ir Janz.

Vilniaus miesto ir Vilniaus pavieto miestų skaityklas, blaivystės draugijos įsteigtas, vis mažiau lauko žmonės.

Iš Senapiilės, Suv. gub..

Neseniai sugrįžo iš Latvijos į Senapiilę antrasai pėstininkų batalijonas. Jų padėjimas Latvijoje buvo labai sunkus ir jie laukė tik patogaus laiko sukilti. Ir laikas atėjo. Suėmė kareivį. Tuojau antrasai batalijonas šoko į išliuosuoti. Prie antrojo batalijono prisidėjo kiti trys. Visi susirinko į vieną vietą ir pradėjo tartis, kaip pagerinti savo padėjimą. Oficeriai iš baimės pabėgo iš kazar-mių. Liko tik pulkininkas. Teip jiems besitarant, atsirado ir popas ir užgiedojo. Kareiviai, pamatę jį, suiko: „šalin, pulko drigantel!“ Po-pas, nieko nelaimėjęs, nuėjo sau. Tas buvo subatoj. Ne-dėlioji gi jau atsirado ir pa-saliniai agitatoriai. Nors jie ir buvo nutarę nedėlio-j nei į sargybą ir mokytis, bet panedėlyj išspildė savo nu-jarantį. Utarūnke atvažiavo divizijos kamandieras ir išklaušė kareivių reikalavimai. Visi ekonomiskai reika-lavimai likosi išpildyti: pa-mierintas valgis, išduoti dra-buziai; paliosuoti kareiviai nuo darbų daruose. Buvo da reikalauja išvyti kelis oficerius, bet ant to ko-mandieras atsakė, kad jisai to negalys išpildyti.

(Iš „Naujosios Gadynės“).

Iš Padovinio valsč., Suv. gubern..

Vėl pradeda atbusti soci-jalrevoliucionieriai, rengia demonstracijas bažnytkie-miuose ir miestelinuose. 19 d. rugpiučio, atsiuvo Dauk-sių bažnytkiemij demonstracija, kurioje dalyvavo vietiniai social-revoliucionieriai. Kalbėtojai išaiškino dabarti-nes caro kilpas ir gausios jo tarnų, kokias rengia var-gšams žmonelėms. Jie turėjo raudoną vėliavą su parašu: „Šalin caro valdžia, te gy-vuoja laisva ir neprigulmin-ga Lietuva“.

Ant pabaigos demonstrac-jos netikėtai pasirodė priešai — šnipas Jonas Misiurevičia. Vienas revoliucionierius, iš-sitraukęs revolverį iš kiše-niaus, šoko prie jo, bet per-minij žmonių negalėjo greit-prieiti. Stovintieji arti vy-rai sugriebė už rankos. To-kiu būdu šnipas pabėgo. Pergądintas J. Misiurevičia-neina dabar niekad į laukus ir pats kalba savo pačiai, kad neilgai jau gyvens.

X.

Iš Kalvarijos, Suv. gub..

19 d. rugpiučio, general-gubernatorius paliosavo iš kalėjimo buvusį dums atsto-vą inžinierių Vitkauską.

V. Z.

Iš Kauno.

Rugpiučio 8 d. ministerių taryba, tarp kitko, nuspen-dė pratęsti Kauno guberni-joje sustiprintąją apsaugą. Aišku, kad šep ar teip, mini-steriai turėjo kalbėti apie Lietuvą, arba bent apie Kau-no guberniją.

Rugpiučio 10 d. ministerių tarybos pirmininko Stoly-pino bute daryta pasikėsinimas ant jo gyvybės. Pasikėsi-nimo metą nukentėjusį tarpe randame sužeistą du Kauno gubernijos dvarininku — Ja-novskį ir Gintorą, be to dar keliatą valdininkų teippat iš Lietuvos.

Labai įdomu būtų patirti, ar minėtoju dvarininku ir tie valdininkai kartais ne su-musų Tėvynės Lietuvos rei-kalais buvo nukakę pas p. Stolypiną. Dabar atmainų laikas, visi, kas tik gali, emė darbuotis. Kas gali tvirtinti, jog Janovskis su Gintoru nesidarbavo Lietuvos labui.

Rugpiučio 27 d. Kaune bus pirmasis muzikališkai-vo-kališkas koncertas Kauno Lietuvių Draugijos „Daina“ sutaisytas. Dalyvaus lietu-vaiai artistai: p. Vanda Liub-lapinskaitė, garsi daini-ninkė, baigusi Rusijoje ir užsienyje tam tikrą mokslą; p. Prekauskas, Varšavos uni-versiteto profesorius, piñi-nistas ir p. Jonas Mikulskis, plačiai žinomas smuikinin-kas. Vakaro pradžia 8 va-landą.

Kaip-kurie Ukmergės ba-jojar-inteligenčiai, gavę pa-kvietimą prilaikyti naują lenkų laikraštį „Dziennik Wilenski“, viešai atsakė tam laikraščiui, kad sprendžiant iš Nr. 1 to laikraščio, jie mato jame papeiktiną tendenciją aplenkinti Lietuvą, todėl, gir-dint „Dien.Wil.“ ant jų, nors ir dar lenkiškai kalbančių lietuvių, prijaunimo skaityti neturi.

Iš Panevėžio.

Liepos 13 d. kilo Eldrigo dvaruose straiškai, Stanislo-vo ir Mykolo. Reikalavimai buvo nedideli. Reikalavo: 1) po 3 rubl. pinigais pridė-ti, 2) po 4 rubl. pinigais pridė-ti, 3) po 4 rubl. pinigais pridė-ti, 4) darbą nuo dalių ir nakties panaikinti, 5) 1 dešimtinę žemės bulvėms ir 1 linams, kas dešimtinę ant 6 žmonių, 6) 4 birkavus šieno ir vasarajenių šiaudų, 7) dykai daktarą ir aptieką, 8) dykai mokytoją vaikams, 9) vasarą dirbti nuo saulės iki saulės, pusryčiams 2 val. ir pietums 2, žiemą — nuo tam-sos iki tamsos. Pusryčiams 1 — val., pietums — pusan-tros, 10) dėl straiško nieko nepavaryti. Įdomu, kad straišką vedė patys darbinin-kai. Nesulaikė jų ne ponų gąsdinimai, ne pati policija. Antstoliui labai rūpėjo iš-gauti, kas juos „prikalbė-jęs“ straišką daryti.

— Žinau, pone, — cicili-stas prikaltėjo. — Koks, ar žinai jį? — nu-dzingo antstolis. — Kaip nežinosiu.... — Kas jis? — Ogi va kas — pirštu ro-dydamas į plivą, rimtai paai-škino pagyvenę jau kume-tis.

Ant rytojaus Stanislovas nusileido, nusileido kiek ir darbininkai. Sutiko: vie-

toj žemės bulvėms ir linams kiekvienam nusikasti po 2 puru pasodintųjų ir po 4 gorėius linų sėties. Nė dak-taro, nė aptiekos, nė moky-tojo teippat negavo. Ypač mokytojo: ponas bevelyjo duoti viską kitą, tik tai ne mokytoją.

Kam, sako, jums mokslo, ne iš mokslo juk gyvensite. — Gal ir ne iš mokslo, bet ir be mokslo sunku... gal, ponai, tikslai tamstoms len-gva. Turėjęs da darbinin-kai, bet paskui nusileido. Mykolas iš karto pasikėlė la-bai augstai.

— Tegul, sako, supus javai ant lauko, bet ne kapelkos nedėsiu. Ir tuojau pasikvie-tė sodžiaus darbininkus, o paskui ir policiją. Bet nete-ko šiems dirbti — išvėikė juos. Už policiją nutarė: ne gyvulių bežiurėti daugiau, ne dvaro besaugoti. Pats ponas ganė. Bet niekai — mato: iš 40 raguočių vos 17 teparginė. Upas perėjo, pa-matė, kad prieš supratimą ir sutikimą sunku kovoti, kad nieko nepadės nė policija, nė kitas kas, ir nusileido. Dar-bininkai laimėjo tą patį, ką ir pas Stanislovą. Tik tai vieną dieną ilgiau straiškavo.

Pasibaigus straiškai pas Mykolą ir Stanislovą, kilo pas trečijį Vladislovą Eldri-gą, Panevėžio miesto galvą. Ko tenai reikalavo darbinin-kai, kaipėjo straiškas ir ka-d jis pasibaigė, dar nėra ži-nios. Žinia tik tai, kad 20 d. liepos buvo pas jį visos apy-linkės ponai susivaziavę. Ta-lies, ką ir kaip daryti su straiškais. Sako nutarę šauk-tis ir policiją ir dragunus. Visiškai, kaip reikiant, vadi-nas, kad ne nedrystų užsi-minti apie straiškus „pasilei-dėliai“. Artimiausioji atei-tis parodys, kas ir kaip yra.

Iš 8 ir rugpiučio apie pu-sę trečios naktį, 3 nežinomi žmonės sovė į kareivį sargą ties kazarmėmis ir sužeidė abi koji. Šiųvį pažadinti kareiviai su šautuvais išbėgo iš kazarmių. Tuojaus pri-buvo kareivijos vyriausybė, raitieji ir pėstinieji sargybi-niai. Suzeistais apie atsitiki-mimą teip papasakojo: — Priėjęs prie jo vienas žydas-socijalistas su atsisaukimas ir raginęs prie „bunto“ (?), bet jis atsisakė, kad nenorįs jo pažinti ir prieš carą nei-sias (!).

Po tokių žinių buvo pa-liepta šaudyti į visas puses, matomai, išvengimui „socia-listų“ užpuolimo. Kaip-kurie tikrina, buv vienas oficie-rius buvęs priešingas šaudy-mui, aiškindamas tą provoka-ciją prie žydų skerdynių.... Šuvali pasipylė. Dang kul-ky galima rasti kazarmės tvo-roj ir artimiausiųjų namų sienoj.

Man pasiteiravus, vietiniai gyventojai apie tą atsitikimą teip pasakoja: — Netoli ka-zarmės gyvenanti paleistuvė, kuri susipykusi su savo sė-brais. Tą naktį pastariejie noreję jai atkeršyti. Ši, pa-bugusi, bėgus prie kareivio sargo, o tie jos sėbrai, besivy-dami, pradėję šaudyti ir kliudę sargui.

Tą atsitikimą paaiskinti yra išleisti Panevėžio jungti-nio komiteto social-demokra-tų organizacijų atsisaukimai į kareivius. Atžala. „N. Gad.“

Iš Žagarės, Šiaulių pav.

1 d. rugsėjo, pora verstų nuo Žagarės buvo pašautas į ranką iš revoliucinio šnipas, Bukaičių dvaro medžargis Rosenwald. Šovusis pabėgo. — Naktį iš 28 į 29 liepos suplekėjo Kalnamuizės (terp Žagarės ir Mintaujos) dvaro daržinė su javais. Reikia žinoti, kad Kalnamuizės nuo žiemos stovi 100 dragunų ir prie kiekvienos dvaro daržinės, prie kiekvienos triobos dieną ir naktį stovi po tris dragunus. Ir vistiek nesusaugojo ir viena daržinė su degė tiką pastatyti tvartai Gruenhofa dvaru. Tie tvartai metų buvį dega jau antrą kartą.

Atsirado miesto dums atstovų atsisaukimas į žmones, latvių ir rusų kalbomis. Žmonės laukia benesulauks ir lietuvių kalba atspausdo atsisaukimo. Dums atsisaukimas buvo išplatintas ir terp stovinčių Nariškino dvaro dragunų. Dragunų stovėjimas Žagarėj, be abejonės, paliks žymią permainingą jų pažiūrą. Šią permainingą pastebėjo ir jų viršininkas Osten ir neseniai keliolika dragunų parsisuntė į pulką ir perkeitė juos kitais, ištikimiesiems dragunais. 7 rugsėjo, vienoj aludėj keturi dragunai, įkanę, net marseletę užtraukė. Gėrusieji toj pačioj aludėj akciziniai sargai ir policistai išgūro laukan, nes jiems, esą, nepatogu tokių dainų klausytis. Tą pačią dieną Osten liepė suimti selskinį veterinarijos feldorį Bortkevičių neva už agitaciją tarp kareivių.

„N.G.“

Iš Radviliškio, Šiaulių p.

Pastaruoju laiku Šiaulių paviete priviso daugybė juodašimčių ir visokių žmogūdažių, kurie veikia, kaip matyti, labai energiskai. Štai vienas baises ir kruvinas jų darbas. Už kelių verstų nuo Radviliškio stoties, iš 28 į 29 naktį liepos mėnesio (mask. kal.), kelių galvazudžių įsilausta į geležinkelio sargo butą ir išplauta visa jo šeimyna: patsai sargas, jo žmona, keliolikos metų sunus ir dukterė. Sargo lavoną rado staciagalva į šulinį įmestą. Jisai buvo baises peilišais subadytas: jo kune rado 17 žaizdų. Biauirus gyvuliškas darbas!

„N.G.“

Iš Čiėnų, Panev. pav.

30 d. liepos, Vabalninkuose ant šulį buvo išlipytas buvusis atstovų atsisaukimas į žmones, po kuriu pasirašė yra 180 atstovų, tame skaičiuje buvusis dums pirminkas Murmoev ir mūsų atstovai Lopas, Kubilius ir Vitkauskis.

Atsisaukimą žemsgariai tuojaus nuplėšė, tačiau daugumas susipratusių žmonių gavo po keletą to atsisaukimo egzempliorių nuo dalinusiųjų. Gaila tik, kad atsisaukimas spausdintas rusų kalboje.

Be to dar buvo dalinami žmonėms „Bundo“ atsisaukimai, kuriuose raginama žmones paimt valdžią į savo rankas. Tuose atsisaukimuose terp ko kito sakoma yra: „Niekas nežino, kada ateis atkeršijimo diena, gal ryt ar po ryt, todėl bukite pasirėngę, kad revoliucija galėtų eiti prie naujo gyvenimo suvilytoms batalijonų eilėmis.“ Pasirodė dar ir Panevėžio socialdemokratų lietuvių komiteto atsisaukimai.

Tokios tai pas mus naujienos.

Kukutis, V.Z.

Iš Deltuvos, Ukmerg. pv.

Turime Deltuvos žemičių viršininką, kuris mums duotas turbūt už mūsų tėvų ir senelių kaltybes.

Yra tai vietinis dvarininkas Kevličius, atsidavęs valdžios tarnas. Budamas gana veiklus, jisai visą savo valdžią suvartoja gynimui reikalių apylenkės dvarponių, o visų pirmu, žinoma, savo. Valstiečių teismas, perkrauti nedamas bylas dvaro darbininkų su dvarininkais ir valstiečių su dvarininkais, visuomet atidžiai žiuri, į kurią pusę parodys Kevličiaus pirštas. Dėl tokių Kevličiaus sauvales, dvaro darbininkai pas mus visai kaip išnaudojami.

Dvarininkai prašina ir baudžia šeimyną už pačius niekus. Vietomis net šeimynos mušimas madoj. Neretai atsitinka, kad ir visiškai neužmoka darbininkams algos.

Kevličius lygiai labai stropus valdžios tarnas. Pereitosis, reakcijos metu jisai daug patarnavo policijai ir dragunams. Be jo pagalbos valdžiai, neturint čionai savo nuosavių šnipų, būtų buvę sunku sugauti „maistininikus“. Net sulyginami ramiau laiku sargi Kevličiaus akis visuomet seka kiekvieną savo pavaldinių žingsnį.

Pastaruoju laiku pradėjo čionai platintis laikraštis „Naujoji Gadyne“. Į žemičių viršininko rankas pateko vienas laikraščio numeris. Pauostęs laikraštį, tuoju sumojo, kad tas laikraštis pragaistingas dvarininkams.

Kelioms dienoms praslinkus, jau visame valstijų buvo apskelbtas Kevličiaus įsakymas, kad niekas neskaitytų „N.G.“, nes gali patekti už tai į kalėjimą.

Kevličius čia save jaučiasi pilnu šio kampo valdonu ir leidžia įsakymus, kokių nebuvo dar girdėti ir aštriosios reakcijos metu.

„Echo“

Iš Ventspilsės, Kuršo, gub.

1905 m., gruodžio mėnesį, valdžia nugalabijo Karlyną, Beržynką ir kitus buvusius Ventspilsės komiteto delegatus ir palaidojo juos šale kapų. Draugai ant kankinių kapo pastatė kryžių ir nutepė randonai. Policijai raudona varsa nepatiko (mat ją, kaip kalakutus, raudona varsa erzina), ir ji pertepė kryžių juodai. Ir kaip tik kryžiaus statytojai savaip kryžių nutepė, policija saviškai pertepa. Taip atsikartojo bent kelis kartus.

Ipykus policija net su smėliu trynė kryžių. 23 d. liepos, susirinkę ant kapų draugai, jau rado neprašytą kryžiaus maliorių šnipą Klemba, su urėdninku, kryžių maliojant. Šnipas mat buvo susitaręs su policija, išpert gerai kailių ty, kurie lauko kankinių kapus. Jisai prašė, buk tai 23 d. liepos busis artimame miške mitingas. Policija su dragunais tuoju išėjo to mitingo jieškoti. O patsai šnipas, pritraukimui publikos, malevo nes paimt valdžią į savo rankas. Tuose atsisaukimuose terp ko kito sakoma yra: „Niekas nežino, kada ateis atkeršijimo diena, gal ryt ar po ryt, todėl bukite pasirėngę, kad revoliucija galėtų eiti prie naujo gyvenimo suvilytoms batalijonų eilėmis.“ Pasirodė dar ir Panevėžio socialdemokratų lietuvių komiteto atsisaukimai.

Tokios tai pas mus naujienos.

būt nepataikė. Paskui, paviję, pradėjo dovyti atvirais kardais. Šnipas pradėjo rekti, kad jis esąs policijos žmogus ir dokumentą turis. Čia sargybiniai su urėdninku paliudijo, kad ir revolverį policija davę. Dragunai nustojo mušt, bet oficerius, pamatęs, kad revolveris neseniai išsautas, paliepė dragunams jį pamokyti, už ką norėjo suklaidinti. Dragunai gerokai pasimokino ant jo kuno, kaip įtarti, kuliant su kultuvalais. Paskiau jį nuvarė į policiją. Policija labai užpyko ant dragunų oficerio už šnipų primušimą ir įskundė jį pulkininkui Gordėjevui. Gordėjev oficerių pabarė, šnipui davė 3 rublius ir liepė niekam apie tai, kas atsitiko, nepasakoti. Dragunams gi liepė šnipą nuo kraują nuimti. Bemazgojant, kas žinokai nusimazgojo pulkininko dovana — tie 3 rubliai. Nors pulkininkas labai pyko, bet kaltininko nesurado. Nevisuomet ir šnipams sekas.

„N. Gad.“

Iš Liepojaus.

Revoliucijos vilnys, bangaudamos po plačiąją Rusiją ir Liepojaus lietuvių darbininkų neprašė neužklindžiusios. Dar metai, kiti atgali lietuviai darbininkai buvo ant tiek atsilikę nuo kitų tautų darbininkų, kad kitai apie juos ir neatsisaukdavo latviai, kaip „leiti“ (lietuvis) t. y. tamsuolis, atsilikėlis, juodnugaris. Ir tikrai latviai teisingai mus taip vadino. Bet gi paskutiniaisiais laikais, bundant iš miego visiems Rusijos tamsuoliams, ir liepojiečiai darbininkai po truputį pradėjo krutėti. Vieni prisidėjo prie latvių, kiti prie rusų organizacijų. Dauguma buvo prisidėjus prie latvių, nes tada dar lietuvių nebuvo buvę. Atsiradus lietuvių organizacijai ir pradėjus veikti, darbininkai su noru stoji į ją vienas už kito.

Per trumpą laiką organizacija taip sutvirtėjo, jog po dums išvaikymo, ji surengė 9 liepos jau organizuotų draugų mitingą. Dalyvavo apie 70 žmonių. Butų buvę daugiau, bet dėl techniškių kliūčių daugumai negalima buvo dalyvauti. Buvo kalbama apie dabartinį dalykų stovį Rusijoje, ypač apie duma, jos išvaikymą ir artimiausius darbininkų uždavinius. Antgalo, vienam draugui patarus, buvo išnešta dums išvaikymo rezoliucija. Po to visi išsikirtė pakilusias dvasias, dainuodami revoliucijos dainas ir vildamiesi, jog nebetoli jau toji valanda, kada pasklys po miestus ir kaimus laisvas balsas, žadindamas tamsuolių burius iš amžino miego į kovą už geresnį buvį.

Nedėlio 23 d. liepos, tuoju išėjus iš bažnyčios po lietuviško pamokalo, buvo svaidinami augštin atsisaukimai. Pamatę krintant iš dangaus lapelius, žmonės puolė rinkti. Mat, dar ne kartą panašių lapelių nebuvo buvę ir kiekvienas, norėdamas sužinoti, kas juose yra, skubėsi nors kokį vieną pagriebti, idant nepareiti namon tuščiomis rankomis; ypač rinko moterėles, net prigūždamos. Matyt, lapeliai patiko, nes skaitė burius, persiduodami vienas kitam ir dalydamiesi tarp savęs.

„N. G.“

Iš Rygos.

19 d. rugpjūčio, Mintaujosje suėmė atvykusį iš Rygos revoliucionierių Riazanskį,

Atvykusį su juo drange mergina tuoj sugrįžo į Rygą. Šnipai seką paskui ją ir užtiklo jos butą, kuriame buvo rasta seniai pailsėjęs ir įjieskomas buvęs Kokenhauzeno valstiečių raštininkas Kreder, kuris vadovavo ginkluotame sąjūdių maište. Kreder, skuris turėjo padirbtą pasportą ir norėjo bėgti į užsienį, buvo čiapatsumintas.

„V. Z.“

Latvių ir estonų tautiškos draugijos padavė Pabaltijurio gen. gubernatoriui prašymus apie įvykdymą projekto 80 metų pėsito šimtmečio, per kurį visas Pabaltijurio kraštas būtų padalintas į 2 gubernijas — Estų ir Latvių. Estų gubernija apimtų dabartinę Estlandijos ir dalį Liflandijos gubernijos, Latvių gi — Kurlandijos ir dalį Liflandijos gubernijos. Dėl vietinių bajorų prašymo tas projektas prie Aleksandro III nebūvo įvykdytas.

Rygos kalėjime sėdi Ignacas ir Julijonas Kazlauckai, Juozapas Kriksčiūnas — visi Bormano skrynučių fabriko darbininkai. Kaltinami, kaip girdėti, už prigulėjimą prie kovos kuopų ir už aktyvius darbus prieš juodašimčius. Visi buvo kažkinoko išduoti policijai. Kazlauckai buvo išvaizdę Prūsijos valdžiai.

Jurg.

„N. G.“

IŠ AMERIKOS.

Kunigas nušovė žmogų.

GLASPORT, PA. Metai atgal lenkai sumislijo čia statyti bažnyčią. Gegužio mėnesį buvo pašventinimas. Kun. Gratka, turbūt, savotiškai pasielgė su parapijos turtu. Po pašventinimo bažnyčios klausė parapijonių, kur pinigų deda? Kunigas Gratka atsakė, kad ne parapijonų reikalus rūpintis apie tai. 9 d. rugsėjo parapijonių nusisuntė trys vyrus pas kun. G., kurie pareikalavo parapijos rokundų. Gratka atsakė savo aviniliams, kožnam duodamas po ipą per ausį, trečiasis, Grajewskis, ne apsilėzdamas, kirtu atgal, kun. Gratka griebė revolverio ir su vienu šviu pervėrė krutinę Grajewskio; tas į dvi valandis pasimirė. Jeigu ne policija, turbūt, lenkai būtų lynėliavę savo piemenį: sunus Grajewskio buvo išlažęs duris klebonijos ir ant gatvės buvo matyt didelis pulkas moterų, vyrų ir vaikų; buvo girdėti šūkavimai. Aiškių kunigėlis norėjo išbėgti, pasirodė, kad negalima. Prisiels ir kun. Gratka keliauti į kitą sietą.

Sudraskė, išradėją.

NEW YORK. Čianykštis gyventojas Wodenberger išradė naują eksploduojančią medegą šimtą kartų smarkesnę už dinamitą ir su ja atliko prieš kapitalistų bandones. Medega ta ištikro pasirodė daug smarkesnę už dinamitą, nes jos žiupenis patį išradėją sudraskė į smutus. Su juom į kapus nuėjo ir paslaptis išradimo.

Mustynės tarp ateivių.

NEW YORK. Ant vokiško pasazierinio laivo „Graf Waldersee“, kada jis buvo netoli čianykščio porto, terp lenkų trečios klasos pasazierių užgimė baises mustynės. Kapitoniui ir laivo jurininkams su dideliu vargu pasiekė besimusančius perakirti. Apie 20 ypatų tapo sužeistų. Smarkiausia peštuka reikėjo surakinti, kitaip negalima buvo jo suvaldyti.

Ateiviai.

NEW YORK. Per čianykštį portą atkako į Ameriką rugsėjo mėnesį 61232 ateiviai: iš Austrijos atkako 4540 vyrų ir 2338 moteris, iš Maskolijos 8433 vyrai ir 6772 moteris, iš Vengrijos 3910 vyrų ir 1260 moterų, iš Vokietijos 1605 vyrai ir 1260 moterų, iš Italijos 11420 vyrų ir 4383 moteris. Iš atkakusių — 13743 nemokėjo nė rašyti, nė skaityti, 909 sugrąžino atgal.

Baimė išgydė.

Marylande, Garret pav., miestelyj Bond gyvena kokisai Higgins, paliegęs nuo daugelio metų, kuris su pagelba lazdu vos galėjo paeiti. Neseniai netoli jo du negrai pradėjo šaudytiesi ir jų kulkos švilpė pro ausis paliegėlio. Tas jį taip išgązdino, kad jis, palikęs lazdas, bėgo dvi myli teip, kad jo ir turinti sveikas kojas negalėjo pavyti. Nuo dabar jis vaikščioja be lazdu, taigi baimė jį nuo paliegimo išgydė.

Kapų naikintojai.

FREMONT, IND. Ant čianykščių kapinių koki niekšai ar bepročiai atkasė 50 kapų, sudažė ant kapų pastatytus paminklus. Kas buvo tie bepročiai, ko jie nuo numirėlių norėjo, nežinia.

Trenkė perkunas.

MARQUETTE, MICH. Netoli Three Lakes trenkė perkunas į mokyklą ir apvaisino daug mokytinių, bet visus apvaigintus pasisekė atgaivinti.

Smarkus lytus.

OKLAHOMA CITY, OKLA. 12 d. rugsėjo šiose aplinkinėse puolė labai smarkus lytus, kuris pagimdė tvanus; tvanai tie labai daug nuostolių pridirbo. Užtvinę vandens išardė Santa Fe geležinkelį tarp Pauls Valley ir Purcell.

Gaisrai.

CUDAHY, WIS. Sudėgė didesnė dalis įtaisų Cudahy Bros Packing Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant pusės milijono dol.

SKIATOCK, IND. TER. Perkunas uždegė čia rezervuarus Standard Oil & Gas Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito šimtais tūkstančių dolarių.

Audra.

JACKSON, NEBR. 16 d. rugsėjo šiose aplinkinėse eiautė audros su debesų praplysimais. Jie buvo ir šiaurvakarinė dalyj Dakotos. Užgimė tvana daug nuostolių pridirbo. Prigėrė daug naminių gyvulių. Nuostoliai tvanų padaryti labai dideli.

Explozijos.

MARION, KY. Rilely malūnuose atsitiko baises eksplozija, kurios trioba malūno likosi sugriauta, dvi ypatos užmuštos, o trys mirtinai sužeistos.

Nelaimės ant geležinkelio.

PHILADELPHIA, PA. Netoli Atlantic allejaus rafinerijos, geležinkelio trukis užbėgo ant skersai kelio bėgančio karo ir karų sudažė. Prie to 3 ypatos likosi užmuštos, o 20 ypatų tapo sužeistų.

CHATTANOOGA, TEN. Netoli Ringgold, ant Western and Atlantic geležinkelio, susimusė du trukai. Prie to 7 geležinkelio tarnai likosi užmušti.

TOLEDO, OH. Ant Lake Erie geležinkelio 12 darbininkų, pabaigę darbą, grįžo namon. Nepatėmijo jie, kad tiltas ant upės Maumees yra atidarytas, užpuolė į upę ir visai prigėrė.

SUDBURY, ONT. Netoli nuo čia susidaužė trukis Pacific geležinkelio. Prie to 13 ypatų likosi užmuštos, o 20 tapo sunkiai sužeistų, terp kurių yra ir mirtinai sužeistos.

IŠ DARBO LAUKO.

CHICAGO, ILL. Interstate plieno dirbtuvės, kuriose dirba 500 darbininkų, bus uždarytos. Štraikuoją darbininkai dirbtuvėse Republic Steel and Iron Works.

CHICAGO, ILL. Mašinstai Wabash geležinkelio pareikalavo didesnių algų. Jei ne gaus, pasirengę štraikuoti.

CHICAGO, ILL. Suštraikavo mechanikai varstotų Wabash geležinkelio. Iš viso štraikuoją 1600 mechanikų. Jie reikalauja trumpesnio darbo laiko ir geresnio užmokėnio. Susitaikyti iki šiol nepasisekė.

CHICAGO, ILL. Užgimė čia nesutikimai telegrafo kompanijos su telegrafistais, kurie gali pagimdyti štraikus. Telegrafistai perdavė kompanijoms savo reikalavimus.

MOLINE, ILL. Darbai čia labai gerai ir uždariai geri; mažiausia mokeskis \$1.50—\$4.00. Jeigu pributų koks 100 lietuvių, tai visi darbą gautų, nes darbininkų trūksta. Lietuvių yra 15 seimynų ir apie 50 pavienių. Yra čia lietuviškas salionas, lietuvius greit galima rasti.

SHAFT, PA. Čianykščiose kietų anglių kastynėse dirba 8 val., pirma dirbo 9 val.; žinoma ir užmoka už 8 val.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Iš Chicago, III.

25 d. rugpjūčio laikė Lietuvių Neprigulmingas Kliubas savo mėnesinį susirinkimą. Pasibaigus susirinkimui, besiskirstant sanariams, užmanta paaukauti kiek revoliucijos nauda. Iš viso sudėjo \$1.05, kuriuos prišūnčiame „Lietuvos“ redakcijon. Auką skiriamą L. S. D. Partijai, daugiausiai veikiančiai Lietuvoje.

Nors minėtas Kliubas gyvuoja jau suvirš tris metus, vienok jo darbai ir siekiai Chicago lietuviams mažai žinomi. Abelnai, šitas Kliubas aukavo jau daugiau ant tautiškių reikalų, negu kokis kitas Kliubas ar draugystė Chicagoje, imant laiką jų gyvavimo.

Svarbiausiais Kliubo siekais yra: kiekvienam įstojančiam sanariui parupina Kliubas ukėsystės popieras, žinoma, jeigu įstojančias da jų neturi. Turintis ukėsystės popieras visada labiau godojamas amerikonių ir geresnę progą turi pasikelti negu popieru neturintis. Antaras siekis yra: apšviesti Kliubo sanarius. Šita Kliubas stengiasi šitokia būdu atsiekti:

Kliubas laiko kas mėnesis du susirinkimus: vieną pasvestą Kliubo reikalams, antro mokslui. Ant antro susirinkimo sumanėsi Kliubo sanariai aiškinti mokslą; turi, teip sakant, prelekcijas, angliskos kalbos, aritmetikos, gamtos mokslų ir tt.; taigi, Kliubas stengiasi kuolabliausiai apšviesti savo sanarius, ko nė viena Chicago draugystė nesistengia daryti. Susirinkimui buva kas antrą ir ketvirtą subatos vakarą, ko mėnesio L. Azuko salėje. Įstojimas į Kliubą dabar yra \$1.00 ir 25c. mėnesi-

nės, be jokių extra mokesčių. Bertaininis susirinkimas atsisub 29 d. šio mėnesio, nuo kada įstojimas į Kliubą pasiūlydijis sulgy metų norinio įstoti.

Kliubas suteikia teipgi pašalpą ligoje ir posmerting. Paminėt reikia da ir tą, kad Kliubas pašvenčia per tris mėnesius žiemos laike tris vakarus ant sanvaitės mokiniui pradinį mokslą, už ką sanariai nereikalauja nieko mokėti. Ypač šimmet rengiasi Kliubas duoti kuolabliausiai mokslo savo sanariams. Kas norėtų plačiau apie Kliubo siekius ir darbus dažinoti, tegul ateina ant augščiausio paminėto Kliubo bertaininio susirinkimo.

J. Bružiavičia.

Iš Brooklyn, N. Y.

15 d. gegužio atvažiavo iš Lietuvos jauna mergina, Elzbieta Medžauskiutė, Senapišės parapijos. Ji leido du telegramus pas Mikolą Sadaucką, bet jis buvo persikėlęs kitur gyventi, telegramo negavo, pertai ir merginos tos neišėmė iš Castlegarden.

New Yorko Castlegardene, rodos, dirba trys lietuviai vyrai ir dvi moteri. Viena iš jų moterų parsivėdė ateivę ir savo vyro kriaučiškoj šapoj pristatė prie darbo. Dieną siuvo, o atlikusiam laike stulbą trisdažavo, o naktia toj pačioj šapoj turėdavo gulėti. Teip skurdo keturias sanvaites. Potam, ar kas pamokino, ar pati dąsirat, pametė vietą, o nuėjo pas Juozą Avizienį. Bet ateivių užveidai kas ten priskundė, kad tie žmonės blogo pasivėdimo, buk užlaiko merginas blogo pasivėdimo ir tt. Trečią dieną po tam, paimė tą merginą ir jau ji nesugrįžo. Nieks ne matė, kur padėjo. Juozas Avizienis ir da vienas vyras, žinodami, kad mūsų kunigas turi pažinti su lenkų Šv. Juozapo namu, nuėjo prašyti, kad išduotų raštą, kad jie galėtų parsivesti tą merginą, nes manė, kad ji yra tenai. Ir namų užveidėda nesigynė, kad mergina yra namų globoj, ant galo ir ateivių užveidžios komisiorius tą pasakė.

Žmonės stengėsi išliuosuoti merginą, bet negalima buvo dažinoti, kur yra. Apie tai išgirdo čianykščios lietuviškos draugystės ir jos užsimanė išaiškinti tą reikalą arba išliuosuoti savo tautietę. Išrinko septynis delegatus, kurie paėmė advokatą, kuris tuoj surado, kur ji yra. Ji išgabenta apie 100 mylių į Rensler County, N. Y. Ten, rodos, lietuvių nėra.

Grinorius.

Iš Brockton, Mas.

Čia beveik vien yra tik červyrų dirbtuvės, labai mažas skaitlius ir menkos žymės yra kitokių dirbtuvių. Červyrų dirbtuvių yra daug ir žmonės uždirba nuo \$15.00 iki \$30.00 į sanvaitę; darbo nemokanti darbininkai uždirba nuo \$5.00 iki \$12.00 į sanvaitę. Bet nemokantų darbo padėjimas yra varginas, kadangi neišdirba visos sanvaitės dėl stokos darbo; darbininkai profesionališkai uždirba \$12.00 ir daugiau.

Yra čia draugysčių diktai. Draugystė Šv. Roko moka posmerting, laike ligos duoda pašalpą ir rūpinasi apie katalikystę. Dr-tė Šv. Mykolo — tai mokslo Dr-tė, skleidžia mokslą po šimto pykčių. Dr-tė šventos (man rodosi teip tikrai, kad šventos, tik atleiskite, pamiršau ta vardą), murgelių Dr-tė po vadovystę klebono M. Pėzos — platina mokslą katalikiško tikėjimo, drutina šaknis ano.

Tik nežinau, ar begyvoja, kadangi teip patyčiai viskas čia šio. Yra ir draugystės nebesventųjų. Politiską Klubą Brockton'o Lietuvių Ukėsų moka pašelpa ligoje ir rupinasi apie užsąstę rastus; teipgi vardu Politisko Klubo Brockton'o Lietuvių Ukėsų reikalauja nuo miesto lietuviams ko reikiant, jeigu pasitaiko progą. Klubas dar jaunas; iš viso sanarių turi per 100 su ne pilnais ukėsais. Girdėjau, ant peirito mėsosinio susirinkimo Brockton'o Lietuvių Ukėsų Klubas nutarė reikalauti nuo miesto vakarinių mokyklos darbininkams. Vienas iš draugų užmau reikalauti mokyklos lietuvių apgyventojų vietoje, bet pasipylė net keliolika protestų: vien sakė, mokytojas ne porės vaikščioti po polenderių apgyventas vietas; kiti — kad tokomis gatvėmis mokytojas neis ir tt. (teigul nesibijo. Eiš jis, kur jį pasiū. Rd.). Bet užmanytojas pasakė, kad mes esame žmonės kaip ir visi, ir tiesas turime lygias su visais, ir galime mes neprasyti, bet reikalauti, kad būtų sulyg mūsų noro, ir takai ir gatvės turi būti mums žmoniški. Jis apsiėmė, vardu Lietuvių Ukėsų Klubo išreikšiantis nuo miesto mokyklą. Darbuojasi kuopa S. L. A. ir kuopa L. S. P. A., arba kaip sakė. 9 rugsėjo per pamokslą, kun. M. Pėza: nesveiko proto žmonių kuopa. Apie ką rupinasi L. S. P. A. Brockton'o kuopa nematau reikalo minėti, nes programą visi žino. Kodėl jos kun. Pėza teip nekentia? Man teko lankytis vieši susirinkimai ir aš niekad nesigirdėjau blogo išsitarimo po antraščių kun. Pėzos gal todėl, kad anie nesveiko proto žmonės, o kunigas Pėza, kaip girdžiu, bažnyčioje per pamokslus anuos jau nesiklydė, tik paskutinių sykį keičia, nes minėjo tų nesveikųjų ir pravarde. Mat paskutiniuose laikuose visokie armideriai žmonės su juom buvo aptilę, tai jam liūda, kad jo niekas nekutena, tai šaukia: „N. P. K., Petkunas, Perkunas, Paraliunas“ (Perkuno ir Paraliuno visai nėra, tai matoma yra pamegdžiojimas pravardeš Petkuno) sako: „tie žmonės nėra sveiko proto, jų sugadintas protas, nes jie mokina žmones, kad 3 valandas dirbsim, po \$4.00 gaušim; turėsime gerus laikus, važinėsim į mokykles ir tt.“ Bet apie tuos kvailius išjuokimus socialistas, kurių mokslo kunigėlis, kaip jo išsitarimai rodo, visai nepažįsta, nėra ką kalbėti.

Sykį girdėjau šnekant kun. Pėzą ant susirinkimo reikaluose šelpimo revoliucijos. Jis sako: „engriant sostą, išvyt carą, išgriaut bažnyčias nesiskubinkite, palengva tą darykite“. Šiandien visiems žinoma, kad kapitalistai vienijasi prieš darbininkus; darbininkai daro tą patį prieš kapitalistus. Nesėkėsiu apie brangumą caro kun. Pėžai, bet tik apie „be-pročius“ ir tas bažnyčias. Jei kun. Pėza užpildinėja ant žmonių, kurie sueina apšnekt savo reikalus, tai reikiama, kad kun. Pėza tik apie turėjų laimę sapnuoja, nes ir bažnyčia, vietą maldos pavėrdia į įnagį apgynimo turčių. Apie griovimą bažnyčių, apie tas nekultas sienas, triobėsius socialistai nesirupina; jeigu griaut, tai geriau nestatyt. Geri kunigai bus visada godojami socialistų. Žmonės, suprante, nuo blogų kunigų atsitrauks, bet ne nuo bažnyčių, o bažnyčios, niekeno negriaunamos, patios sugrius.

N. P. K.

Iš Seattle, Wash.

Ant paprasto susirinkimo D. L. K. Gedimino Dr. tės, kaip buvo minėta nr. 29 „Lietuvos“, A. Kalvaitis iš kėšėliaus išsitraukė laikraštį „Lietuvą“ ir perskaitė atsišaukimą kankintinių komiteto, prašančio suselpti mūsų brolius pašelpos šaukiančius. Geros valios tautiečiai sumetė \$7.25, o pinigų A. Kalvaitis paskyrė revoliucijos reikalams. Ant susirinkimo 12 d. rugpjūčio dėl to paskyrimo kjo smarkus gindai: vien manė, kad gerai pasikirta, kiti manė priešingai, kiti aiškino, kad revoliucijos ir kankintinių tas pats fondas. Nežinia todėl katros pusės teisybė, todėl geidžiamė išaiškinimo.

Ant peirito susirinkimo draugystės sanariai sumetė \$1.05 pašelpai Franciškaus Gudisauko. Pinigai bus pasiųsti Susiv. kasteriui Skritulskui.

M. Kalauckas.

Revoliucijos ir kankintinių fondas ne tas pats. Revoliucijai sudėti pinigai eina palaikymui revoliucijos Lietuvoje, iškovojimui laisvės mūsų tėvynė; sudėti gi pinigai susilpimui kankintinių eina ant naudos sėdinčių kalėjimuose arba ištremtų iš gimtinio krašto arba kitaip nukentėjusių kovoj už tėvynės labą. Kam todėl galutinai D. L. K. Gedimino paskiria savo auką?

Red.

Kapitalizmo priešpanda ir kerštas proletarijų.

Dabartinė priešpanda kapitalizmo be sanžiūku savo alinimu draugijos perėjo rubėžius kantrybės varguolių. Kas kartas vis girdisi didesnis kerštas iš lupų išnaudojamų. Teisingas darbininkų kerštas prieš tyronus griauja sostus karunuotų despotų. Kapitalizmo priešpanda auga, bet darbininkai ir nesnaudžia, jų supratimas kartu su priešpanda auga. Žengia sparčiai žingsnių; susipratusių darbininkų armija auga su ne apsakomu greitumu. Šiandieniniai parazitai draugijos mato, kad ne ilgai jie siurbs kruviną prakaitą darbininkų, todėl jie stverėsi aršiausio įuogio persekiojimo darbininkų, kad kaip nors paraišyti griuvančią savo neteisybę tvarką; kapitalizmo tvarka, paremta ant žmogų dūstės, šaudyklių, kardų ir durtuvų, žengia nedorybės keliu prie galutinio suirimo; jos pamatai rudija, kirmyja ir turės sugriuti, supratimas darbininkų proletarų viso svieto auga, tūso kelią į geresnę ateitį, paremtą ant teisybės, mokslo ir brolystės po veliava socializmo. Netoli yra valanda, kada darbininkai viso svieto ir visų tautų užgiedos pergalės giesmę savo kraugeriams, ir nutrenks pančius širdinines kapitalizmo virgijoles!

Broliai ir seserys, lietuviai darbininkai nemiegokime ir mes! Nebukime aklaish ramsčiais ištvirkusio kapitalizmo, bet stokime kartu su visos pasaulės darbininkais, švieskime ir lavinkime, tirinėkime mokslo socializmo, būkime pasirengę į kovą su baisiu priešu — kapitalizmo tvarka. Musų ateitis yra mirtis kovoje už mūsų tiesas ir laisvę, arba pražūtis kapitalizmo vergučių bedugnė. Mokslas ir vienybė darbininkų, tai jų galybė ir išsigelbėjimas iš dabartinės vargų priešpandos.

Broliai lietuviai darbininkai, nepaisykite ant prieš-

ginių neteisingų užmetinėjimų, kaip tą mėgėta daryti visoki neįmanomai, kurie gko, buk socializmas nepripažįsta tautiskumo, nori panaikinti tautystes. Socializmas nemisliu panaikinti tautystes, bet stengiasi panaikinti dabartinį tautų beinaikinimą, neapykantą, keršą lomų. Socializmas kvietė darbininkus visų tautų prie mokslo, ragina šviestis, lavintis ir mokyti prigimtoje kalboje, o tautų tvirtumas remiasi ant doros sanarių tautos ir mokslo. Nuo kunigų socializmas sutinka ir gana daug neteisingų užmetinėjimų ir priešgynybės, buk socializmas nepripažįsta tikėjimo, nori panaikinti tikėjimą ir tt. Socializmas ne tik neina prieš tikėjimą, bet stengiasi pataisyti tikėjimą, pakelti jį doriškai. Šiandien tikėjimas yra vartojamas į visas puses kaip rankovė, jau visi pripažįsta ir mato: daugelis kunigų, kaip katram geriausiai matosi biznis, stengiasi sunaudoti tikėjimą ypatiskiems savo reikalams. Teip yra dėlto, kad tikintieji mažiau neturi supratimo apie tikėjimą; tą parodo ir jų šiandieninis doriškas nupulimas.

Kiek mes lietuviai pristatėme dievnamį su augstais stiebais, gražioms klebonijoms, pritvėrėme draugystę ir visokios rūšies draugystę, ir vis nenustojame jos dauginti, bet kartu su toms mūsų institucijoms, dauginosi ir mūsų vargai, prispaudimas eina didyn, ir tas mūsų darbas kelių dešimčių metų arba šimtmečių, neina mūsų gerovei, jis neišgelbės mūsų, ne mūsų tautos iš dabartinės vergijos retėžiu. Nesakau, kad jos visai mums nereikalingos, bet jos tikimai užganėdina mažą dalelę tautos sanarių. Jeigu dabartinės mūsų institucijos neparemsime ant mokslo socializmo, jos pakriks, išnyks. Lietuviai darbininkai, mūsų ir mūsų tautos gerovė priguli nuo mūsų supratimo, apsvietimo, išsilavinimo. Jeigu mes savo spēkas, gabumą sunaudosime įvygdimui gerovės, ar laisvės, nėra abejonės, kad trumpame laike sulauksime visų. Darbininkai, raukite nors po žiupsnį tų nedorių erškėčių ir taisykime kelią geresnei ateitai! Gana jau priketėjom, gana prisikurdom, kruvinu prakaitu ir asaroms pripenjom dykduonius. Lai įvyksta socializmo tvarka! Lai plėtojasi mokslo ir supratimas tarpe darbininkų lietuvių tautos ir visos pasaulės!

Senas Krivaitis.

Moters pirmyn!

Mūsų moterims reikia lygybės, reikia mokslo ir tiesų galvavimo, bet pirmiausiai reikia mokslo, nes tik mokslas gali mums padėti. Gavusios mokslo, moterys padės susiprasti, ko reikia. Apšvietusios, nepraleis mūsų moterėlių laiko su kumutėmis, ne mėtys sunkelį už dirbtus centus vyro antlauso ir baltakės; įgis meilę artimo; dabar supranta tik meilę motinišką ir tai kartais atgargiai, ištekejusios už vyro našlio tik vos kelinta godoja savo podukras ar posunius, o dėl ko? Kad dėl stokos mokslo savo pareigų nesupranta. Proto juk moterims netrūksta.

19 No. „Lietuvos“ viena tik moteris patalpino teisingą straipsnį, atitaisydama klaidai jų galybė ir išsigelbėjimas iš dabartinės vargų priešpandos.

Broliai lietuviai darbininkai, nepaisykite ant prieš-

ginių neteisingų užmetinėjimų, kaip tą mėgėta daryti visoki neįmanomai, kurie gko, buk socializmas nepripažįsta tautiskumo, nori panaikinti tautystes. Socializmas nemisliu panaikinti tautystes, bet stengiasi panaikinti dabartinį tautų beinaikinimą, neapykantą, keršą lomų. Socializmas kvietė darbininkus visų tautų prie mokslo, ragina šviestis, lavintis ir mokyti prigimtoje kalboje, o tautų tvirtumas remiasi ant doros sanarių tautos ir mokslo. Nuo kunigų socializmas sutinka ir gana daug neteisingų užmetinėjimų ir priešgynybės, buk socializmas nepripažįsta tikėjimo, nori panaikinti tikėjimą ir tt. Socializmas ne tik neina prieš tikėjimą, bet stengiasi pataisyti tikėjimą, pakelti jį doriškai. Šiandien tikėjimas yra vartojamas į visas puses kaip rankovė, jau visi pripažįsta ir mato: daugelis kunigų, kaip katram geriausiai matosi biznis, stengiasi sunaudoti tikėjimą ypatiskiems savo reikalams. Teip yra dėlto, kad tikintieji mažiau neturi supratimo apie tikėjimą; tą parodo ir jų šiandieninis doriškas nupulimas.

Kiek mes lietuviai pristatėme dievnamį su augstais stiebais, gražioms klebonijoms, pritvėrėme draugystę ir visokios rūšies draugystę, ir vis nenustojame jos dauginti, bet kartu su toms mūsų institucijoms, dauginosi ir mūsų vargai, prispaudimas eina didyn, ir tas mūsų darbas kelių dešimčių metų arba šimtmečių, neina mūsų gerovei, jis neišgelbės mūsų, ne mūsų tautos iš dabartinės vergijos retėžiu. Nesakau, kad jos visai mums nereikalingos, bet jos tikimai užganėdina mažą dalelę tautos sanarių. Jeigu dabartinės mūsų institucijos neparemsime ant mokslo socializmo, jos pakriks, išnyks. Lietuviai darbininkai, mūsų ir mūsų tautos gerovė priguli nuo mūsų supratimo, apsvietimo, išsilavinimo. Jeigu mes savo spēkas, gabumą sunaudosime įvygdimui gerovės, ar laisvės, nėra abejonės, kad trumpame laike sulauksime visų. Darbininkai, raukite nors po žiupsnį tų nedorių erškėčių ir taisykime kelią geresnei ateitai! Gana jau priketėjom, gana prisikurdom, kruvinu prakaitu ir asaroms pripenjom dykduonius. Lai įvyksta socializmo tvarka! Lai plėtojasi mokslo ir supratimas tarpe darbininkų lietuvių tautos ir visos pasaulės!

Senas Krivaitis.

Moters pirmyn!

Mūsų moterims reikia lygybės, reikia mokslo ir tiesų galvavimo, bet pirmiausiai reikia mokslo, nes tik mokslas gali mums padėti. Gavusios mokslo, moterys padės susiprasti, ko reikia. Apšvietusios, nepraleis mūsų moterėlių laiko su kumutėmis, ne mėtys sunkelį už dirbtus centus vyro antlauso ir baltakės; įgis meilę artimo; dabar supranta tik meilę motinišką ir tai kartais atgargiai, ištekejusios už vyro našlio tik vos kelinta godoja savo podukras ar posunius, o dėl ko? Kad dėl stokos mokslo savo pareigų nesupranta. Proto juk moterims netrūksta.

19 No. „Lietuvos“ viena tik moteris patalpino teisingą straipsnį, atitaisydama klaidai jų galybė ir išsigelbėjimas iš dabartinės vargų priešpandos.

Broliai lietuviai darbininkai, nepaisykite ant prieš-

ginių neteisingų užmetinėjimų, kaip tą mėgėta daryti visoki neįmanomai, kurie gko, buk socializmas nepripažįsta tautiskumo, nori panaikinti tautystes. Socializmas nemisliu panaikinti tautystes, bet stengiasi panaikinti dabartinį tautų beinaikinimą, neapykantą, keršą lomų. Socializmas kvietė darbininkus visų tautų prie mokslo, ragina šviestis, lavintis ir mokyti prigimtoje kalboje, o tautų tvirtumas remiasi ant doros sanarių tautos ir mokslo. Nuo kunigų socializmas sutinka ir gana daug neteisingų užmetinėjimų ir priešgynybės, buk socializmas nepripažįsta tikėjimo, nori panaikinti tikėjimą ir tt. Socializmas ne tik neina prieš tikėjimą, bet stengiasi pataisyti tikėjimą, pakelti jį doriškai. Šiandien tikėjimas yra vartojamas į visas puses kaip rankovė, jau visi pripažįsta ir mato: daugelis kunigų, kaip katram geriausiai matosi biznis, stengiasi sunaudoti tikėjimą ypatiskiems savo reikalams. Teip yra dėlto, kad tikintieji mažiau neturi supratimo apie tikėjimą; tą parodo ir jų šiandieninis doriškas nupulimas.

Kiek mes lietuviai pristatėme dievnamį su augstais stiebais, gražioms klebonijoms, pritvėrėme draugystę ir visokios rūšies draugystę, ir vis nenustojame jos dauginti, bet kartu su toms mūsų institucijoms, dauginosi ir mūsų vargai, prispaudimas eina didyn, ir tas mūsų darbas kelių dešimčių metų arba šimtmečių, neina mūsų gerovei, jis neišgelbės mūsų, ne mūsų tautos iš dabartinės vergijos retėžiu. Nesakau, kad jos visai mums nereikalingos, bet jos tikimai užganėdina mažą dalelę tautos sanarių. Jeigu dabartinės mūsų institucijos neparemsime ant mokslo socializmo, jos pakriks, išnyks. Lietuviai darbininkai, mūsų ir mūsų tautos gerovė priguli nuo mūsų supratimo, apsvietimo, išsilavinimo. Jeigu mes savo spēkas, gabumą sunaudosime įvygdimui gerovės, ar laisvės, nėra abejonės, kad trumpame laike sulauksime visų. Darbininkai, raukite nors po žiupsnį tų nedorių erškėčių ir taisykime kelią geresnei ateitai! Gana jau priketėjom, gana prisikurdom, kruvinu prakaitu ir asaroms pripenjom dykduonius. Lai įvyksta socializmo tvarka! Lai plėtojasi mokslo ir supratimas tarpe darbininkų lietuvių tautos ir visos pasaulės!

Senas Krivaitis.

Moters pirmyn!

Mūsų moterims reikia lygybės, reikia mokslo ir tiesų galvavimo, bet pirmiausiai reikia mokslo, nes tik mokslas gali mums padėti. Gavusios mokslo, moterys padės susiprasti, ko reikia. Apšvietusios, nepraleis mūsų moterėlių laiko su kumutėmis, ne mėtys sunkelį už dirbtus centus vyro antlauso ir baltakės; įgis meilę artimo; dabar supranta tik meilę motinišką ir tai kartais atgargiai, ištekejusios už vyro našlio tik vos kelinta godoja savo podukras ar posunius, o dėl ko? Kad dėl stokos mokslo savo pareigų nesupranta. Proto juk moterims netrūksta.

19 No. „Lietuvos“ viena tik moteris patalpino teisingą straipsnį, atitaisydama klaidai jų galybė ir išsigelbėjimas iš dabartinės vargų priešpandos.

Broliai lietuviai darbininkai, nepaisykite ant prieš-

ginių neteisingų užmetinėjimų, kaip tą mėgėta daryti visoki neįmanomai, kurie gko, buk socializmas nepripažįsta tautiskumo, nori panaikinti tautystes. Socializmas nemisliu panaikinti tautystes, bet stengiasi panaikinti dabartinį tautų beinaikinimą, neapykantą, keršą lomų. Socializmas kvietė darbininkus visų tautų prie mokslo, ragina šviestis, lavintis ir mokyti prigimtoje kalboje, o tautų tvirtumas remiasi ant doros sanarių tautos ir mokslo. Nuo kunigų socializmas sutinka ir gana daug neteisingų užmetinėjimų ir priešgynybės, buk socializmas nepripažįsta tikėjimo, nori panaikinti tikėjimą ir tt. Socializmas ne tik neina prieš tikėjimą, bet stengiasi pataisyti tikėjimą, pakelti jį doriškai. Šiandien tikėjimas yra vartojamas į visas puses kaip rankovė, jau visi pripažįsta ir mato: daugelis kunigų, kaip katram geriausiai matosi biznis, stengiasi sunaudoti tikėjimą ypatiskiems savo reikalams. Teip yra dėlto, kad tikintieji mažiau neturi supratimo apie tikėjimą; tą parodo ir jų šiandieninis doriškas nupulimas.

Kiek mes lietuviai pristatėme dievnamį su augstais stiebais, gražioms klebonijoms, pritvėrėme draugystę ir visokios rūšies draugystę, ir vis nenustojame jos dauginti, bet kartu su toms mūsų institucijoms, dauginosi ir mūsų vargai, prispaudimas eina didyn, ir tas mūsų darbas kelių dešimčių metų arba šimtmečių, neina mūsų gerovei, jis neišgelbės mūsų, ne mūsų tautos iš dabartinės vergijos retėžiu. Nesakau, kad jos visai mums nereikalingos, bet jos tikimai užganėdina mažą dalelę tautos sanarių. Jeigu dabartinės mūsų institucijos neparemsime ant mokslo socializmo, jos pakriks, išnyks. Lietuviai darbininkai, mūsų ir mūsų tautos gerovė priguli nuo mūsų supratimo, apsvietimo, išsilavinimo. Jeigu mes savo spēkas, gabumą sunaudosime įvygdimui gerovės, ar laisvės, nėra abejonės, kad trumpame laike sulauksime visų. Darbininkai, raukite nors po žiupsnį tų nedorių erškėčių ir taisykime kelią geresnei ateitai! Gana jau priketėjom, gana prisikurdom, kruvinu prakaitu ir asaroms pripenjom dykduonius. Lai įvyksta socializmo tvarka! Lai plėtojasi mokslo ir supratimas tarpe darbininkų lietuvių tautos ir visos pasaulės!

Senas Krivaitis.

Moters pirmyn!

Mūsų moterims reikia lygybės, reikia mokslo ir tiesų galvavimo, bet pirmiausiai reikia mokslo, nes tik mokslas gali mums padėti. Gavusios mokslo, moterys padės susiprasti, ko reikia. Apšvietusios, nepraleis mūsų moterėlių laiko su kumutėmis, ne mėtys sunkelį už dirbtus centus vyro antlauso ir baltakės; įgis meilę artimo; dabar supranta tik meilę motinišką ir tai kartais atgargiai, ištekejusios už vyro našlio tik vos kelinta godoja savo podukras ar posunius, o dėl ko? Kad dėl stokos mokslo savo pareigų nesupranta. Proto juk moterims netrūksta.

19 No. „Lietuvos“ viena tik moteris patalpino teisingą straipsnį, atitaisydama klaidai jų galybė ir išsigelbėjimas iš dabartinės vargų priešpandos.

Broliai lietuviai darbininkai, nepaisykite ant prieš-

ginių neteisingų užmetinėjimų, kaip tą mėgėta daryti visoki neįmanomai, kurie gko, buk socializmas nepripažįsta tautiskumo, nori panaikinti tautystes. Socializmas nemisliu panaikinti tautystes, bet stengiasi panaikinti dabartinį tautų beinaikinimą, neapykantą, keršą lomų. Socializmas kvietė darbininkus visų tautų prie mokslo, ragina šviestis, lavintis ir mokyti prigimtoje kalboje, o tautų tvirtumas remiasi ant doros sanarių tautos ir mokslo. Nuo kunigų socializmas sutinka ir gana daug neteisingų užmetinėjimų ir priešgynybės, buk socializmas nepripažįsta tikėjimo, nori panaikinti tikėjimą ir tt. Socializmas ne tik neina prieš tikėjimą, bet stengiasi pataisyti tikėjimą, pakelti jį doriškai. Šiandien tikėjimas yra vartojamas į visas puses kaip rankovė, jau visi pripažįsta ir mato: daugelis kunigų, kaip katram geriausiai matosi biznis, stengiasi sunaudoti tikėjimą ypatiskiems savo reikalams. Teip yra dėlto, kad tikintieji mažiau neturi supratimo apie tikėjimą; tą parodo ir jų šiandieninis doriškas nupulimas.

Kiek mes lietuviai pristatėme dievnamį su augstais stiebais, gražioms klebonijoms, pritvėrėme draugystę ir visokios rūšies draugystę, ir vis nenustojame jos dauginti, bet kartu su toms mūsų institucijoms, dauginosi ir mūsų vargai, prispaudimas eina didyn, ir tas mūsų darbas kelių dešimčių metų arba šimtmečių, neina mūsų gerovei, jis neišgelbės mūsų, ne mūsų tautos iš dabartinės vergijos retėžiu. Nesakau, kad jos visai mums nereikalingos, bet jos tikimai užganėdina mažą dalelę tautos sanarių. Jeigu dabartinės mūsų institucijos neparemsime ant mokslo socializmo, jos pakriks, išnyks. Lietuviai darbininkai, mūsų ir mūsų tautos gerovė priguli nuo mūsų supratimo, apsvietimo, išsilavinimo. Jeigu mes savo spēkas, gabumą sunaudosime įvygdimui gerovės, ar laisvės, nėra abejonės, kad trumpame laike sulauksime visų. Darbininkai, raukite nors po žiupsnį tų nedorių erškėčių ir taisykime kelią geresnei ateitai! Gana jau priketėjom, gana prisikurdom, kruvinu prakaitu ir asaroms pripenjom dykduonius. Lai įvyksta socializmo tvarka! Lai plėtojasi mokslo ir supratimas tarpe darbininkų lietuvių tautos ir visos pasaulės!

Senas Krivaitis.

Moters pirmyn!

Mūsų moterims reikia lygybės, reikia mokslo ir tiesų galvavimo, bet pirmiausiai reikia mokslo, nes tik mokslas gali mums padėti. Gavusios mokslo, moterys padės susiprasti, ko reikia. Apšvietusios, nepraleis mūsų moterėlių laiko su kumutėmis, ne mėtys sunkelį už dirbtus centus vyro antlauso ir baltakės; įgis meilę artimo; dabar supranta tik meilę motinišką ir tai kartais atgargiai, ištekejusios už vyro našlio tik vos kelinta godoja savo podukras ar posunius, o dėl ko? Kad dėl stokos mokslo savo pareigų nesupranta. Proto juk moterims netrūksta.

19 No. „Lietuvos“ viena tik moteris patalpino teisingą straipsnį, atitaisydama klaidai jų galybė ir išsigelbėjimas iš dabartinės vargų priešpandos.

Broliai lietuviai darbininkai, nepaisykite ant prieš-

ginių neteisingų užmetinėjimų, kaip tą mėgėta daryti visoki neįmanomai, kurie gko, buk socializmas nepripažįsta tautiskumo, nori panaikinti tautystes. Socializmas nemisliu panaikinti tautystes, bet stengiasi panaikinti dabartinį tautų beinaikinimą, neapykantą, keršą lomų. Socializmas kvietė darbininkus visų tautų prie mokslo, ragina šviestis, lavintis ir mokyti prigimtoje kalboje, o tautų tvirtumas remiasi ant doros sanarių tautos ir mokslo. Nuo kunigų socializmas sutinka ir gana daug neteisingų užmetinėjimų ir priešgynybės, buk socializmas nepripažįsta tikėjimo, nori panaikinti tikėjimą ir tt. Socializmas ne tik neina prieš tikėjimą, bet stengiasi pataisyti tikėjimą, pakelti jį doriškai. Šiandien tikėjimas yra vartojamas į visas puses kaip rankovė, jau visi pripažįsta ir mato: daugelis kunigų, kaip katram geriausiai matosi biznis, stengiasi sunaudoti tikėjimą ypatiskiems savo reikalams. Teip yra dėlto, kad tikintieji mažiau neturi supratimo apie tikėjimą; tą parodo ir jų šiandieninis doriškas nupulimas.

Kiek mes lietuviai pristatėme dievnamį su augstais stiebais, gražioms klebonijoms, pritvėrėme draugystę ir visokios rūšies draugystę, ir vis nenustojame jos dauginti, bet kartu su toms mūsų institucijoms, dauginosi ir mūsų vargai, prispaudimas eina didyn, ir tas mūsų darbas kelių dešimčių metų arba šimtmečių, neina mūsų gerovei, jis neišgelbės mūsų, ne mūsų tautos iš dabartinės vergijos retėžiu. Nesakau, kad jos visai mums nereikalingos, bet jos tikimai užganėdina mažą dalelę tautos sanarių. Jeigu dabartinės mūsų institucijos neparemsime ant mokslo socializmo, jos pakriks, išnyks. Lietuviai darbininkai, mūsų ir mūsų tautos gerovė priguli nuo mūsų supratimo, apsvietimo, išsilavinimo. Jeigu mes savo spēkas, gabumą sunaudosime įvygdimui gerovės, ar laisvės, nėra abejonės, kad trumpame laike sulauksime visų. Darbininkai, raukite nors po žiupsnį tų nedorių erškėčių ir taisykime kelią geresnei ateitai! Gana jau priketėjom, gana prisikurdom, kruvinu prakaitu ir asaroms pripenjom dykduonius. Lai įvyksta socializmo tvarka! Lai plėtojasi mokslo ir supratimas tarpe darbininkų lietuvių tautos ir visos pasaulės!

Senas Krivaitis.

Moters pirmyn!

Mūsų moterims reikia lygybės, reikia mokslo ir tiesų galvavimo, bet pirmiausiai reikia mokslo, nes tik mokslas gali mums padėti. Gavusios mokslo, moterys padės susiprasti, ko reikia. Apšvietusios, nepraleis mūsų moterėlių laiko su kumutėmis, ne mėtys sunkelį už dirbtus centus vyro antlauso ir baltakės; įgis meilę artimo; dabar supranta tik meilę motinišką ir tai kartais atgargiai, ištekejusios už vyro našlio tik vos kelinta godoja savo podukras ar posunius, o dėl ko? Kad dėl stokos mokslo savo pareigų nesupranta. Proto juk moterims netrūksta.

19 No. „Lietuvos“ viena tik moteris patalpino teisingą straipsnį, atitaisydama klaidai jų galybė ir išsigelbėjimas iš dabartinės vargų priešpandos.

Broliai lietuviai darbininkai, nepaisykite ant prieš-

Pagal Atskaitą No. 3. 29.00

Viso kankintiniams per
musų rankas.....79.00

Dr. Basanavičiaus, pagal

Atskaitą No. 1.50.00

Pagal Atskaitą No. 3. 41.00

Viso per musų rankas \$91.00

Lietuvių Mokyklų Rei-

kalams (Felicijai

Bartkevič) iš viso.....57.00

Lietuvių Mokytojų

Draugijai (G. Lands-

berg) iš viso.....54.00

Mokslieiviams (Aušros

dr-stė), Atskaitą N.

3.....31.50

Naminiai išdavimai,

pagal Atskaitą No.

1.....86.78

Pagal Atskaitą No. 2. 34.00

Viso išleista nami-

niams reikalams... 120.78

Viso iplaukė iki 31 d.

rugpjūčio 1906...\$281.59

Viso išsiuntinėta iki 31

d. rugpjūčio.....2569.64

Pas kasierių T. R. Du-

dą raudasi.....\$248.50

Nors atskaitos nepasirodė

per praėjusius tris mėnesius,

už kuriuos dabar sykiu iš-

duodam, vienok pinigai pa-

baigoj kiekvieno mėnesio,

pagal aukautojų paskirsty-

mą buvo kasieriaus išsiunti-

nėti. Dėlto visuomenė ne-

privalo mislyti, jog pinigai

naukauti tokiu svarbiu

reikalu, kaip dabar kad yra,

guli pas mus net per ketu-

ris mėnesius, neatnešdami

jokios naudos tiems, kam

aukos yra paskirtos. Kasie-

rius, nelaukdamas nė atskai-

tos pagarsinimo laikraščiuo-

se, kas užsitęsė pusėtinai lai-

ką, kol susirenka parašai C.

K., išsiunčia pinigų tuoj

mėnesių pradžioje į vietas,

aukautojų paskirtas, nes žino,

jog ne vienas sanarys komite-

to jokių atmainų aukauto-

jų valioj nedrįs daryti.

Aukautojai malonės, skir-

tydami aukas, kuolausklau-

siai parašyti kam, nes išsita-

rimai: „Mes neskyriam car-

bernams, peticijonieriams,

žmonių supadziotojams, etc.,

bet tyriams revoliucionier-

iams“, nepasako mums aiš-

kliai, jog tai yra L. S. D. P.,

nes gal keno nuomonė L. S. D. P.

yra teigė revoliucionieris

partija. Arba: „Aukos ski-

riam tiems, kas geriausiai

kovoja už lietuvių laisvę“. Tas

dalykas priklauso nuo

žmonių t. y. aukautojų nuo-

monės, mes to negalim tei-

sti, nes ir pačio C. K. sana-

rių nuomonės yra įvairios

apie tą dalyką, ir dėlto ne-

galim apie tą terp savęs ro-

kuotis, nes iš to išeitų tokie

pat ginčai ir kritikos kaip

terp sanarių mus pirmtaku-

no C. K. R. Š.; dėlto mes

laukiame atviro žodžio apie

aukų paskirstymą, o phrazos

mums nepasako teip gerai, o

ir rašytojai yra lengviau pa-

rašyti L. S. D. P. arba L. D.

P. negu tris, keturi rėdai

išvadziuojim arba sarkazmų

ir tai nelabai aiškų. Ne-

kurie prisuntė pinigų su

priešais perduoti „Ant rei-

ketuviška visuomenė malonės ant to atkreipti savo atidumą, o tuomi paduos mums savo ranką atliekant musų užduotį.

Aukų, kaip matyt, iplaukė gausiai, bet kad dabar Lietuvoj konobaisiausi laikai, ir aukos labiausiai reikalingos kovai su nenuoalieu carizmu, o kalėjimui yra pilni nelaimingų karzygių kankintinių, mes karštai kviečiame amerikiečius-lietuvius pasiskubinti pagelbon su aukomis revoliucijai ir kankintiniams.

C. K. R. Š.

Kun. M. Pėza, pirmsėdis, Theo. R. Dudas, kasierius, Šernas, susineš. sekretorius, F. J. Bagočius, finansų sekr. Kasieriaus antrašas: Mr. Theo. R. Duda, 931 So. 2nd st., Philadelphia, Pa.

Fin. sekr. antrašas: Mr. F. J. Bagočius, Bx 1399, Pittsburgh, Pa.

Kitų laikraščių melžiam šią Atskaitą atkartot.

Merkelis. Nesiekk, Elzė! Užsimiršai, kad aš esu žydas — kaip žydas galėtų nuo krikščionkos priimti prielaidą?

Elzė. Aš buvau apjauki. — Vienok, Merkeli, ar tai buvo padoru, ar gerai, iš Tamistos pusės, manę palikti tokioj nežinėje, manę teip apgauti?

Merkelis. Dar manęs niekuomet nebuvai pasiklausęs apie mano kiltį, Elzute, ir jeigu tai būtų padariusi, ir jeigu aš Tamistą bučiau apgavęs. Ką aš už tai galui? Juk musų talmudas prisako apgaudinėti krikščionis.

Elzė (nusienkdamas). Tai yra mano koral! Jis yra žydas — o Dieve, ką jis turėjo apie manę pamislyti?

Merkelis. Nusisuk — aš žinau, ką Tamista mislyti. Tamista negalėsi man niekuomet atleisti, kad — žydas — vieną valandą turėjau Tamistą savo apglėbį.

Elzė. O, koks nutėmimas!

Merkelis (tyčia Elzė prantavodamas). Nepriimk tai už per įkrytą nutėmimą, Elzute. Juk aš žinau, kas Tamistą į mano glėbį įvijo, jaugi nebuvo tai — drąsa — buvo tai baimė išsirodančios didesnės piktybės surištos su nelemtu vardu „Leibos“. Betgi iš visų didžiausia piktėnybė yra —

Elzė (nežinodama ką sakyti). Pon Merkeli!

Merkelis. Teip — tas Merkeli! — Aš žinau, kad Tamistai tik nemėgė butų jį vėl pamatyti.

Elzė (pilna baimės). Tamista žinai, kad aš neesu teip bloga — aš buvau bemislė — buvau apjauki — rodo, rėds aš buvau bloga, labai bloga — aš žinau, — ak Dieve, ką Tamista apie manę tik busi pamislyjęs?

Merkelis (su atmainytą balsu, visai ruošiai). Ką aš apie Tamistą mislyjau prieš šią dieną — tai, Elzute, yra teip melinga ir šviesu, jo ne paminėjimas šitos valandos negali uždengti šesėliu. — Aš mielijau, kad Tamistos gery širdis palegva pamylės manę žmogų, o per tai užmirš — žyda.

Elzė. O, dėlko teip man tuojau nepasakei!

Merkelis. Tiesa, tai būtų mano pareiga buvusi, — nereikia stengtiesi įgyti širdį paslapties kelias. Aišku, ir tikrai turi būti tarpe, kurie nori susiristi gyvenimui. Ir ant mano pusės tiktai randasi kalčia. Teisybė yra tai puikliausia dovana, kokią žmogus gali duoti žmogui. Tamista man ją davė, — aš ją slėpiau. — Ir jei vyras negali savo paskirtai moteriškai išsityti ir valnas pasakyti: Mylėk mane, kokiū aš esu! tai jis nėra vertas numylėtinės.

Elzė (pati sau). Arba jį jo.

Merkelis (širdingai). Elzute, nors mes neseniai pasipajstame, Tamista man daug gražiu valandų suteikė — Kas manę patraukė prie Tamistos, buvo tikrybė Tamistos, o kas manę perskiria, tai buvo mano paslaptas darbas.

Elzė. Ne, ne. Tamista savęs neapskundinė!

Merkelis. Atleisk man mano kartumą — piktas darbas mus visumet erzina. Atsibūdė iš gražaus sapno, pykstame, ažuot ką butumėme dėkingais. — Mudų persiskirkiva be neapykantos ir kartumo. Meilė ir neapykanta ankštai viena prie kitos gyvena; mudu neapikantai neduokiva vietas, jį sudarko širdį, o meilė — pertraukdamos. Ar palaikei

del manęs šėilų paminėjimą?

Elzė. (su savimi kovodama). Bet jeigu savo piktą darbą pamatome, — jeigu jį norime pataisyti, — jeigu viską — ak! Dievuliau, argi tikėjimas ir viltis turi žmones skirti? O, kad visi, teip, visi žyda! butų pamylėti iš visos širdies! Ak....

Merkelis. Visi žyda! (Jos ranką sugriebdamas).

Tas ne, bet vienas už visus! Ar tai būtų galima? O, koks tai puikus, naujas tikėjimas! Argi iš tikro religija meilės turi kerėtinę pajiegą atidaryti šią mažą, piktą, užkietėjusią širdį mano visai tautai?

Elzė (puola jam į glėbį).

15 VYKSNIS.

TIE PATYS. DAINORAS IR JEDVYGA.

Dainoras (nuostabus).

Geriausias išsijimas to didžio klausimo! Štai tau naujiena, patuli!

Elzė (motinop bėgdama).

O, jus jį turite labai mylėti, aš jus prašan!

Jedvyga (suerzinta ir sukrutinta). Mano dukra — mano sunus — kaip tai atsitiko? (Elzei). Ką jis sakė? (Merkeliui). Ką jį sakė?

Leiba (ikiša galvą per tarpines duris). Nagi aš klausiu paskutiniu kartu: kaip yra brangus verslasis?

Uzlaidas nukrinta.

PABAIGA.

Apsireiškimai atmosferoj arba Meteorologija.

Pagal Prof. Wojeikovą.

bėga laikrodžio rodyklai. Uraganai toki gana tankiai pasitaiko prie salos Sv. Mauricijaus ir Madagaskaro salų Afrikoj ir aplinkinėse Kap Horno, taigi pietinės užbaigos Amerikos sausžemio.

Tuli vėjai šiaurinių kraštų.

Pakalbėsime dabar apie tuos vėjus pučiančius kaip kokiose vietose. Toki vėjai pučia ties jūrems ir sausžemiams ir jie ant pirmo pažvilgio tveria kaip išėmimą nesutinkantį su gamtos tiesoms, bet geriaus juos ištyrus, pasirodo, kad ir juos gimdo tos pačios priežastys kaip kitus vėjus, kad ir jie turi pasiduoti atsakančioms tiesoms. Kaip nėra žmonių draugijų be kokių nors tiesų, teip mat nėra ir gamtos apsireiškimų nepasiduodančių jos tiesoms.

Augsta oro temperatūra, taigi didelė šiluma Afrikos vidurinėse, gimdo vėjus pučiančius prie Gvinijos ir Berberijos pakrančių, Arabijoj, Syrijoj, stepuose pietinės Maskolijos ir Italijoj. Vėjus tuos vadina: *garbatanu, samumu ir mamsinu*.

Garbatanais vadina vėjus pučiančius tris ar keturis kartus kiekvienoj metų dalyj Afrikos vidurinėse, prie Atlantiko pakrančių, prie krantų vakarinės Afrikos terp Zaliuoj jurių liežuviu ir Laletzo. Vėjai tie ypač tankiai pasitaiko gruodžio, sausio ir vasario mėnesiuose. Linkmė jų laikosi tarp rytų-pietų rytų, ir šiaur-šiaurų rytų. Traukiasi garbatanai vieną ar dvi dieni, kaip kada vienok laikosi ir šešias dienas.

Su garbatanais buva ir migla teip tiršta, kad per ją gali prasimušti net vidurdienij tik mažai rapdunų saulės spindulių. Buva tamsu ir trošku. Saulė plaukia per miglą pavidale raudono nežibantio kamuolio. Miglos dalelės klojasi ant žolės, medžių lapų, ant visokių daiktų, ant negrų odos ir padaro juos baltais. Vėjas neša tas miglos daleles ant jurių, bet jos nupuola netoli krantų.

Oras, pučiant tiems vėjams, buva labai sausas. Jeigu tie vėjai pučia per ilgėsi laiką, tai medžių šakos nudžiūsta; knygų apdarai, nors jas laikytume sandariai uždarytose spintose arba net po drabužiais, rauskėjasi kaip nuo ugnies karščio; durys ir langai, teipgi mebelai ir visoki mediniai daiktai braska, o kartais plyšta, dalinasi į šmėtus. Vėjai tie veikia ant kuno žmonių ir gyvulių: akys ir lupos išdžiūsta; jeigu gi garbatanas traukia kelias dienas, tai oda ant veido ir rankų pradeda lupiesi. Apsisaugojimui nuo nemalonių tų vėjų pasekmės, žmonės turi visą kuną išsitempti su taukais arba su alvy. Iš to, ką mes kalbėjome apie pasekmes vėjų garbatanų, reiktų manyti, kad jie turi būti vodingi augmenims ir žmonėms, turi atsiliepti vodingai ant žmonių sveikatos; ištikro vienok pasirodo visai priešingai: stiančiai tuose kraštuose dragiai išnyksta nuo pirmo pustelėjimo garbatano, taigi aišku, kad jis naikina limpančių ligų bakterijas, kurios negali išlaikyti tų vėjų atgabeto sausumo.

Karšti vėjai vodingi ne tik pieškinuose tiruose Afrikos ir Azijos, bet ir visose kontinentališkose, toli nuo jurių kraštuose tropikų. Indijose tokius vėjus vadina „velnio kvapū“; jie čia pasitaiko sausoje metų dalyj ir pridriba daug nuostolių laukuose ir daruose. Vėjai tie gana smarkūs, jie neša debesys jų pakeltos pieškos ir dulkių, o kad oro temperatūra buva 40° Celcijaus termometro, tai jie gali labai užkenti ypač nepiratusiems prie tokio karščio europiečiams, nemokantiems nuo vodingumo tų vėjų apsaugoti.

Be abejonės ne vienam atsejo skaityti apie karštą vėją pučiantį Sacharos tiruose, vadinamą *samumu*, kas arabiškoj kalboj reiškia nuodus. Vėjas-tas pučia ir Egipte, kur jį vadina *Chamsinu*, kas reiškia 50, kadangi jis apsireiškia paprastai perijodiskai; 25 dienas prieš pavasarinį sulygimimą dienos ir nakties ir 25 dienas potam. Samum pasirodo tiruose pavidale juodo taško ant horizonto, kuris nuolatai didinasi. Balzguna migla dengia dangų, debesiai karštos pieškos dengia saulę ir išdžiovina kiekvieną galintį kur nors tiruose rastiesi žaliuojantį augmenį. Pustelėjus tam vėjui, persigandę paukščiai lekia šalin, verblidai ir kitoki tiry žvėrys įieško kokio krumelio, kad apsaugoti akis, ausis ir nosį nuo karštos pieškos; arabai ir kitoki tiry gyventojai ištepa kuną su taukais, sviestu arba su dumbliu, jeigu toki gali kur rasti, gula ant žemės arba prisiglaudžia prie medžių ir teip laukia perėjimo baisaus vėjo. Vėjas samum didžiausias priešas tiry gyventojų ir per juos traukiančių karavanų, jis išnaikino jau nemažai žmonių gyvasčių. Samum išnaikino senovėj 50000 kareivių išsistų Egipto faraono Kambizo užkariauti anamitus ir sudeginti jų kraštė esančią garšią Jupiterio žinyčią. 1805 metuose samum išnaikino ir užbėrė karštą piešką karavaną susidedančią iš 2000 žmonių ir 1800 verblidų; jo pieškoj palaidotas aukas galima skaityti šimtais tūkstančių žmonių gyvasčių.

Pieska ir dulkės, nešamos vėjo pavidale tirstų debesų, prisigriebia žmonėms į akis, ausis, nosį, į burną ir į plaučius ir ne vieną nemokantį apsaugoti užtroškina; samum išdžiovina odą, gimdo gerklės uždegimą ir troškulį, suskubina kvėpavimą; jis ant savo kelio iščiubia visus syvus iš medžių, susku-

rina vandenių garavimą ir išdži

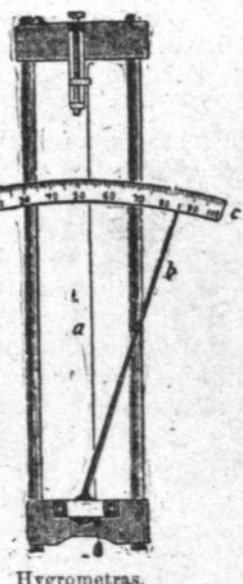
negu uždengtose, kaip antai griose, kur visi žino, kad vanduo ne taip greit džiūsta kaip laukuose; visi teipgi žino, kad vandens smarkiau garuoja vasarą negu žiemą, greičiau dieną negu naktį.

Tėmyjimui teipgi pertikrino, jog vanduo smarkiau garuoja iš drėgnos žemės negu iš pripilto vandens atidaryto indo. Kadangi žemė apžėlusioje ir medžiais, tai svarbiu yra žinoti jų įtaką ant garavimo vandens. Pasirodo, kad dirvose ir pievose vandens greičiau garuoja negu ant atidarytų vandens paviršių, taigi negu ties jūromis ir ežerais; gariose gi palengviau negu ties vandenimis. Tiriūdami Bavarijot, persitikrino, jog karštesiose vasaros dienose ties laukais vanduo šėsis kartus greičiau garuoja negu griose; per išsius gi metus griose trisys mažiau išgaruoja vandens negu laukuose.

Drėgnumą oro matuoja instrumentais vadinamais psichometrais. Jie susideda iš dviejų termometrų, iš kurių vienas paprastas, o kitas turi apvyniotą bandančių rezervuarą, kurį leidžia į indą su vandeniu. Skirtumas parodymuose vieno ir kito termometro yra miera oro drėgnumo.

Matavimui oro drėgnumo vartoja teipgi prietaisą išrastą prancūzo Saussuro, vadinamą *hygrometru*. Jis susideda iš atsakančios prirengto žmogaus plauko (a), kadangi mat plaukas drėgname ore labiau ištįsta ir juo oras drėgnesnis, juo plaukas ištįsta labiau, o juo oras sausesnis, juo labiau susitraukia. Vienas galas plauko pritvirtintas paskutinioje vietoje, kad negali savo vietos perkelti, o kitas gali labiau ištįsti arba susitraukti, tįsdamas arba besitraukdamas, jis varo į vieną ar kitą pusę atsakančią rodyklę (b), kuri, besidauginant drėgnumui, slenka į dešinę pusę, besimažinant gi — į kairę.

Viršų yra dalinimai nuo 0 iki 100, ant kurių ir parodo rodyklas atsakančią oro drėgnumą nuosimėnuose.

Hygrometras.

Paskirtose valandose reikia peržiūrėti parodymus matuojančių oro drėgnumą instrumentų. Imo pirmiausiai parodymus psichometro. Ant jų pirmiausiai atsakito parodymus sausojo termometro, taigi rodo oro temperatūrą čiuose ir dešimtoje dalyje laipsnio. Ant pavelskelio perstatytas termometras, ant kurio vienas laipsnis padalintas į 5 dalis: jis rodo temperatūrą 15,7°. Paskui tokiu jau būdu atsakito parodymus šlapiojo termometro.

Parodymas vieno ir antro termometro suteikia mums galę, surasti ne tik oro temperatūrą, bet ir jo drėgnumą lygiai absoliutiškai, kaip ir neabsoliutiškai.

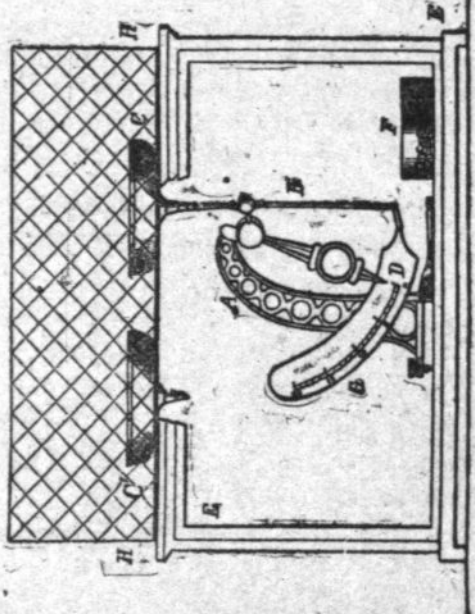
Absoliutiškai drėgnumą vadinama esančių ore garų spaudimą prie atsakančios temperatūros; spaudimą tą apskaito milimetrus kaip ir barometro parodymuose.

Neabsoliutiškai drėgnumą vadinama proporcija tų garų, koki reikalingi pilnam pasotinimui oro.

Rasos tašku vadinama temperatūra, prie kurios esanti ore vandens garai persikeičia į vandens lašus, ir ledą arba sniegą. Tas apsi-reiškinys visiemis žinomas kaip pasirodymas ant žolės rasos arba šalnos, rasojimas langų, besidarymas miglos ir tt. Prie atsakančios temperatūros rasos taškas buvo juo žemesnis, juo mažiau garų yra ore, pavelskian, prie temperatūros 20° C. neabsoliutiškai drėgnumo 55%, rasos taškas buvo prie 10,8°, o prie tos jau temperatūros ir neabsoliutiškai drėgnumo 40% rasos taškas buvo prie 5,8°.

Hygrometras rodo neabsoliutiškai oro drėgnumą.

Matavimui garavimo vandens vartojami du instrumentai. Vienas iš jų parodo svarumą išgaravusio vandens, kitas gi jo apėmį. Tankiausiai vienok vartoja sveriančią prietaisą teip vadinamą *evaporometru* Wildo. Svarbiausia jo dalis yra svarstyklas (A), ant

Evaporometras Wildo.

jo padėtas indelis (C), turintis 17,8 centimetrų diametro, o gilumo — 2,5 centim. Rodyklas (D) eina išilgai paženklinimų, kurių kiekvienas atskaito išgaravimui iš indelio (C) vandens 0,2 milimetrų. Svarstyklas telpa stiklinėje skrynute (E).

(Toliaus bus.)

Leidžiasi saulė...

PARAŠĖ A. SAULETS. IS LATVIŠKO VERTĖ J. BANULIS.

Buvo šalta ir šviesu — ir širdyje kas-tai gyvavo... liudnai — laimingai gyvavo. Leidžiasi saulė!

Kalno viršūnės, gelsvoj giraitės dar mirga rausvi šmoriai, bet čia jau dvoklia šaltis. Temsta — ir tuoj bus naktis...

Tuoju bus naktis! Širdis liudna... širdis ką nors jaučia ir žino: Miršta, kas nors miršta! Dvoklia šaltis... mirties liudnumas.

Leidžiasi saulė! Palypėsiu aš dar ant kalno... Nors viena valandėlė aš noriu dar ją matyti, nors vieną vienintelę. Aš bėgsiu! Aš noriu dar ją matyti!...

Ir kada mano akis mirties liudnume pamatys tą vietą, kur ji pražus, palikdama už savęs, kaip šašą, per kurį, putodamas, bėga kraujas, raudonas kraujas, tada... Tada aš gysiu atgal į pakalnę —

Ant mirties... mirties... Baltos, šviesios saulės aš nebmatus niekados, niekados!

Šiadien.

LATVIŠKAI PARAŠĖ K. JAKOBSON, VERTĖ J. BANULIS.

Aš žvelgiau į augšto kalno galą, kur ledinės rožės saulėj mirga.

Ak, kaip aš trokštu, kaip aš trokštu, ten nueiti.

Bet praėina metai po metų — kojos stojasi sunkesnės, plaukai jau žyla ir mąstis nuvargsta, it laukų gėlės nuo rudens ukanų.

Ir jau seniau aš čia žengiau šituo kalno slėniu ir žvelgiau, kaip ledinės rožės saulėj mirga. Ir šiadien aš dar vis tebežvelgiau.

Tiktai šiadien nebetas pats lukestis — šiadien širdis su spauda, šiadien širdis apimrus — šiadien veidas sustingęs, šiadien krutinė kvėpuoja šalčiu — šiadien mirtis pučia savo kvapą ir vaikščioja už nugaros.

Aš tavę mačiau tada ir matau tavę šiadien. Ir atsidarė man vaizdas iš mano gimtinės miškų, — o dabar merkiassi akių blakstienai nuo skausmo ir smaugiančio galiosčio.

Mes jau matome mūsų kapinių kalvas, bet tuom laik mes tiktai — vieninteliai matėme apsviestą pievą su baltomis ir margomis peteliškėmis.

Mes eįjome: tu ir aš. Juokėmės. Ir pilna visur buvo gyvybės ir saulėta.

Šiadien aš žvelgiu į augšto kalno galą, kur ledinės rožės saulėj mirga.

Redakcijos atsakymai.

GAVILUI. Aukautojų pravarės ir jų aukas garsina tik priėmęs pinigų, kitaip tokios galamatis užgimtu, kad aukų nieks negalėtų sukontroliuoti, jeigu tas pačias aukas garsintų keli laikraščiai. Todėl Tamistos atsųsty aukautojų pravarėčių negarsysim. Pinigus gavę apie jų gavimą pagarsys, nes tą daryti jų yra priderysta.

RYMO KATALIKUI. Atsakymas paremtas ant asabiško pamato, o ypatų reikalai laikraščius ne apina; kad iš atsakymo „Žvaigždės“ korespondentui galima būtų padaryti tinkamą laikraščio straipsnį, rašte nėra reikalingos medagos. Išmetus Tamistos, kaip ypatų, reikalus ir reikalus „Žvaigždės“ korespondento kaip ypatų, mažai kas lieka. Todėl atsakymo sunaudoti negalime. Laikraščiai užsimta tik visuomenę, o ne ypatų reikalais.

Vsevolod Garšin. KARĖS LAUKUOSE. Kareivio atsiminimai.

Iš rusų kalbos vertė A. L. IS.

— Kas pasidarė? Ko sustojote? Kas pavylyjo?

— Jusų viršenybe, kelias užlietas, o geležinkelio tuojau turi traukinyš bėgti.

— Kelias užlietas? Traukinyš? Menkniekis! Jūs pratinatė kareivius prie lepu-mo! Norite padaryti iš jų bobas? Be pri-sakymo nestoviniuoti! Aš jus, tamistėle, areštan...

— Jusų viršenybe... — Nekalbėti man!

Generolas rusčiai pavedė akimis ir savo atydą atkreipė ant kitos aukos.

— O gi čia kas! Kodėl antrosios šaulių rotos komandotojas ne savoje vietoj? Štabo kapitone Vencel, prašau čionai!

Vencel priėjo. Visa srovė generolo rūstybės ant jo pasipylė. Girdėjan, kaip jis bandė ką ten atsakyti, balsą pakėlė, bet generolas užtrenkė jį; buvo galima tik susiprotėti, kad Vencel pasakė ką nors su nepagarba.

— Da man kalbės? Priestarus! — grovė generolas. — Molbat! Nuimkite nuo jo kardą. Prie pinigų skrynios, į areštą! Paveizdas žmonėms... Balos nusi-gando! Vaikai, paskui man! Kaip kad Suverovas darė!

Generolas greitai pasuko pro batalijoną ir nerangia eiseną žmogaus ilgai vežime važiavusio, ėjo tiesiog prie vandens.

— Paskui mane, vaikučiai! Suverovo budai! — atkartojė jis ir savo liakiruotose botfortuose brido į vandenį.

Majoras, su piktumu akyse, atsisvėgė atgal ir žengė greta su generolu. Paskui juodu leidosi batalijonas. Nuo pradžios vandens buvo iki kelių, paskui iki juostos, paskui da augščiau; augštas generolas ėjo liuosai, bet mažukas majoras jau ir rankomis kapstėsi. Kareiviai, tartum varomų per upę avių buris, grūdosi, stumdėsi, klimpė į išliūsių dugno dumblių, traukdami kojas blaškėsi iš vienos pusės į kitą. Rotų koman-duotojai ir batalijono adjutantai, keliavusieji raiti, kuriems būtų buvę labai paranku baltą perjtį, matydami prieš save generolo paveizdą, prisiartinę prie jos nusėdinę ir, vėdami arklius už pavėžio, brido į purviną, šimtų kareivių kojų suplaktą vandenį. Musų rota, susidedanti iš augaliošausių visame batalijone žmonių, ėjo visai liuosai, bet keliavusioji greta su mumis žemė užgo astunto-jų rota, kurioje žmonės buvo vis 1—2 colių, vos brido iki ausų vandenį; kaip-kurie dagi ir nenorėdami ragavo vandens ir kabinėjos musų. Žemukas kareivis-čigonas, su išlyskusiu veidu ir išplėstomis juodomis akimis, metė savo šautuvą ir abiem rankom apsikabino dėdę Žitkovą už kaklo; ant čigon-lo laimės, kitas kareivis spėjo tą valstybės izdo savybę pagauti da ore ir išgelbėti nuo paskendimo. Apie dešimtį siekiančių toliaus bala tapo seklesnė, ir visi jau bevajingai skubinosi juogrečiau išbristi, kits-kits stumdami ir besikoliodami. Musiškųjų daugelis juokėsi; kareiviams gi astuntos rotos bu-vo ne juokai: daugelio jų veidai pamėlynavo ne vien nuo šalčio. Iš užpakalio ant jų grūdosi šauliai.

— Na, pilvuzai, greičiau repekiuokitės! Prilaksite! — rėkė jie. — Juoktis nėra ko, prilakti čia labai lengva! — atsiliepė astuntoje rotoje. — Jam gera eiti: anava, ką-tik savo bakabardus sušlapino. Didvyris mat atsirado, kaipgil čia gali žmones ir prigirdyti!

— O tu butum galėjęs įsisėsti į mano katiluką, tai būčiau sausutėlį pernešęs. — Tas ir yra, broleli, kad nesuipratau, — labasirdingai atsakė ant pasieptimo mažas kareivis.

Kaltininkas viso to sumišimo, jau spėjęs ištraukti kojas iš klampaus dugno ir išėiti iš vandens, išdidžiai stovėjo ant krašto ir žiūrėjo į besikąpstantį vandenį žmonių daugybę. Jis perslėjo iki siulo galo ir išlikro sumirkė dagi ir savo ilgas bakenbardus. Vanduo bėgo nuo jo drabužių, vandens pilni liakiruoti aulai išsipūtė, o jis vis rėkė, kareivius graudendamas:

— Pirmyn, vaikučiai! Suverovo budai!

Visi šlapi oficialiai, su apšlaususiais veidais, rinkosi apie generolą. Čia buvo ir Vencel su persimainiusiu veidu, ir jau be kardo. Tuo tarpu generolas vežėjas, pavaiš-čiojęs pakraščiu ir pabėgęs botkočiu, sėdo ant ožių ir laimingai pervaziavo vandeniu truputį į šalį nuo tos vietos, kuria mes brido-me; vanduo vos vežimo ašis siekė.

— Štai kur mus reikėjo eiti, jusų viršenybe, — tarė ramiai majoras. — Ar paliepsite žmonėms išsidziiovinti? — Žinoma, žinoma, Sėrgėjai Nikolajči, — taikliai atsakė generolas: „Šaltas vanduo atvėdino jo karštį. Jis įsirit į savo vežimą, išpradžių atsisėdė, paskui vėl atsistojo ir vi-sa savo milžiniško balso galia suriko:

— Spasibo, štarobiely! Molodami!

— Rody staratsia, vašė prevoshoditelso! — neautariamais balsais sugriovė kareiviai.

Ir šlapias generolas nudardėjo toliaus.

Saulė da buvo augštai: eiti pasilikto tik penki varstai. Majoras sukomandaro di-džiąją stokią. Mes nusirėdėme, sukurėme ugnis, apdziiovinome drapanas, čebatus, de-

klus, krepšius, ir po dviejų valandų leido-mės vėl keliuon, juokais jau paminėdami savo nesitiktą maudyklą.

— O Vencelį tai smarkuoliūs pastatė į areštą! — tarp kitko tarė Fiodorov.

— Tai nieko, tegal sau bent porą diene-lių pavaiškėsios paskui pinigų skrynją! — at-sakė užpakalyje balsai iš šaulių rotos.

— O kas tau iš to?

— Kas man? Ne tik man, ir visai rotai lengviau. Nors dvidienį pasilsėsime. Kan-kina, beduši, ir pakęst jau nebegalima, — tai kas man!

— Kęsk, kazoke, etmonu busi.

— Kęsti reikia, tik etmonais tai jau ne-bent anape svietai busime, — suniurusiu, kaip paprastai, balsu tarė Žitkov: — jei tik turko kulka gerai pataikys.

— O jus, dėduli, perdaug nenusiminki-te. Jūs tik pagalvokite: mes ve visai apsi-dziiovinome, vėl sausi kelianjame, o musų smarkuoliūs šlapias bedarda, — atsiliepė Fiodorov, ir visi aplinkui pasileido juokais.

V.

Eįjome vis šalia geležinkelio; traukiniai, pripildyti žmonių, arklių, maisto, be palio-vos pasivydavo mus ir pralenkdavo. Karei-viai su pavydu žiūrėjo į lekiančius pro mus prekių vagonus, pro kurių atvirus duris ar-kliai savo snukius kašiojo.

— Tu tik matyk, kokia arkliams pagod-onė; o mums reikia pėkštiems plukti!

— Arklys neprotingas sutvėrimas, jis veikia sumenkutę, — išvadžiojo ant to Va-silij Karpis: — o tu ant to esi žmogus, kad save apžiūrėti, kaip reikia.

Sykį, laike stoklos, pas musų vyriausybę atlikė raitas kazokas su kokia tai svarbia-zinia. Mus visus sukėlė ir sustatė eilias be dėklų ir be ginklų, vienosios tik marškinuo-se. Niekas musų nežinojo, kam tas daroma. Oficialiai apžiūrėjo žmones; Vencel kaip pa-prastai, rėkė ir keikė, tampydamas už nege-rat apsijuostų dirų ir kumščiojimais liepdamas pasitaisyti marškinus. Paskui nuvedė mus pas geležinkelio liniją, ir po ilgų tvar-kymų ir statymų mūsų pulkas dviem eilėm išėties išilgai geležinkelio. Visą varstą tę-sėsi baltų marškinų ruožas.

— Vaikai! — susuko majoras: — pra-važiuos patsai viešpatis ciesorius!

Ir ėmėme laukti ciesoriaus. Musų divi-zija, stovėjusi visada toli nuo Petropilio ir nuo Maskvos, buvo gana užkurtas. Iš kar-eivių rasi tik viena dešimtdalis tematė carą, todėl visi su nekantrumu laukė ciesoriaus traukinio. Praėjo pusvalandis; traukinys neėjo; žmonėms pavelyjo prisėsti. Prasidėjo kalbos ir pasakojimai.

— Ar sustos! — kažikas paklausė.

— Išgriant! Dėl kiekvieno pulko mat stoviniuos! Paveizės į mus pro langelį, ir tai gerai!

— Nė nepažinsime, brolyčiai, kuris: daugybė generolų drauge su juom važiuoja.

— Aš tai pažinsiu. Aš pernai Chodin-ke mačiau jį ve kaip.

Ir kareivis ištiesė ranką, kad parodyti, kaip artį jis matė carą.

Antgalo, po dviejų valandų laukimo, tolimoji pasirodė dūmai. Pulkas pakilo ir išsilygino eilėse. Pirmiausia praduzgė trau-kinys su tarnais ir virtuve. Virėjai ir jų pa-gelbininkai baltuose kalpokuose žiūrėjo pro langus į mus ir kažiko juokėsi. Du šimtu siekiančių paskui bėgo caro traukinys. Maši-nistas, pastebėjęs eilėse stovintį pulką, su-mažino bėgį ir vagonai, išlėto duzgėdami, slinko kito paskui kitą pro akis, godžiai į-smeigtas į langus. Vienok jie visai buvo už-dangstyti; kazokas ir oficialius, stovėjusieji ant užpakalio vagono platformos, buvo vie-ninteliai traukinyje žmonės, kuriuos matė-me. Pažiūrėjome į vis greičiau ir greičiau tolin bėgantį traukinį, pastovėjome da apie tris minutes ir sugryzome stoklon. Karei-viai jautėsi visai apsvilyę ir guodėsi:

— Dievai zin, kada mes dabar jį bepa-matysime!

Bet pamatėme greit. Prieš įeisiant į Plojėštį mums pranešė, kad tame mieste žiu-rėlas mus caras.

Eįjome pro jį teip, kaip buvome iš kelio-nės: tuose-pat purvinuose baltuose marški-niuose ir kelnėse, tuose-pat parudavusiuose, apskėtusiuose čebatuose, su tais-pat ant ku-pės apsikratusiose dėkluose, dziovinų krep-šiais ir virvelių buteliais. Kareiviai neturė-jų savyje nieko pulkas, narsaus, didvyriško; kiekvienas buvo labiau panašus į pa-prastą kaimietį, tik šautuvas ir krepšiai su patronais rodė, kad tas kaimietis išsirengė į karę. Mus sustatė siaura kolumna po ke-turis žmones gilto; kitaip negalima buvo ei-ti siauromis miesto gatvėmis. Aš ėjan nuo krašto, stengiausi, kaip galėdamas, nesukly-sti kojomis, užlaikyti glitos lygumą ir ma-žiau apie tai, kad jeigu ciesorius su savo pa-lydininkais stovės nuo mano pusės, tai man prisėsi visai arti pro jį eiti, visai jam ant akių. Tik dviųtrėjęs į greta einantį Žit-kovą, į jo veidą, kaip paprastai apšlaususį ir rūstų, bet sujūdintą, aš pajutau, kad da-lis abelo sujudimo persiduoda ir man, ir kad mano širdis pradėjo smarkiau plakti.

Ir staiga man pasirodė, kad nuo to, kaip pa-sižiūrėsi į mus ciesorius, priguli mums visa. Kada man vėliaus prisėjo pirmą sykį eiti ant kulų, aš jaučiau savyje beveik tą patį.

Žmonės vis greičiau ir greičiau ėjo, žing-snis darėsi didesnis, eisenai liuosnė ir tvir-tesnė. Man jau nereikėjo taikytis prie abel-no takto; nuovargis praėjo. Tartum batų sparnai išaugę ir nešė vis tolin, ten, kur gaudė muzika ir skambėjo susis užtrenkias

„ura!“ Ne pamenu gėtvų, kuriomis eįjome, ne pamenu, ar tose gatvėse buvo daug suai-rinkę žmonių ir ar žiūrėjo į mus. Pamenu tik tą sujūdimą, apėmusį visą vėlę, drauge su smone tos baisios spėkos minios, prie ku-rios priklausiau ir kuri mane kartu gabeno. Jautėsi, kad šitai milžiniškai miniai nėra nieko negalimo, kad srovė, su kuria aš drau-gės plaukiau ir kurios dalimi buvau, nepakys-ta jokių kliūčių, kad savo kelyje ji viską sulaužys, viską sudraskys, viską sunaikins. Ir kiekvienas manė, kad tas, pro kurį dabar visas tas srautas plaukė, vienu savo žodžiu, vienu rankos pamojimu gali jo bėgį permai-nyti, atgal sugrąžinti arba mesti ant baisiau-sių kliūčių, ir kiekvienas norėjo to vieno žo-dyje ir jo rankos krustelėjime atrasti tą ne-žinomą, kurs mus ant mirties vedė. „Tu mus vedi, — mąstė kiekvienas, — tan mes savo gyvastį atiduodame; žiūrė! mus ir bū-kie ramus: numirti esame pasirengę.“

Ir jis žinojo, kad mes esame pasirengę numirti. Jis matė baisias, tvirtas savo sie-kimo žmonių eilias, bėmą ne bėgte bė-gančias prieš jį, — savo vargingos šalies žmones, skurdžiai aprėdytus, žiaurus kareivius. Jis jautė, kad jie visi eina ant mirties, eina ramūs ir laisvi nuo atsakomybės. Jis sėdėjo ant širmo žirgo, nekručijai stovinčio ir ausis pastačiusio ant muzikos ir įmirtu-sių džiaugsmo rėkavimų. Apie jį buvo pui-ki palyda, bet iš viso to puošiaus raitelių burio nepamenu jokio, apart vieno tik žmo-gaus sėdinčio ant širmo žirgo, prastoje mūn-deroj ir baltaj kepurėje. Pamenu išbalusį, pailsusį veidą — pailsusį supratimu sunku-mo priimto savo nusprendimo. Pamenu, kaip jo skruostais riedėjo asaros ir šviesiais, blizgančiais lašais krito ant juodos munderos gelumbės; pamenu nervingą krutėjimą ran-kos, laikantios pavardį, ir drebančias lūpas, kažką sakančias, galbut sveikiniančias tuk-stančius jaunų, žūstančių gyvasčių, kurių jis verkė. Visa tas pasirodė ir pranyko, tar-tum žaibo ant valandėlės nušviestas, kuomet aš, sunkiai kvėpuodamas ir dvasią gaudydama ne nuo bėgimo, bet nuo nežmoniško, pasitūsio džiaugsmo, prabėgau pro jį, viena ranka iškėlęs augstint šautuvą, kita — mo-juodamas viršum galvos kepurę ir rėkdamas ausis užtrenkiančiu, bet nuo abelo riksmo man pačiam negirdimu balsu, „ura!“

Visa tas šmėkstelėjo ir praigais. Dul-kių pilnos gatvės, aplietos karštų saulės spindulių; nusikankinę sujūdimu ir viso var-sto kelio bėgimu kareiviai, beveik aplstanti nuo troškulio; rėkavimas oficialių, reikalau-jančių, kad visi eitų gliose ir koja į koja, — štai ir visa, ką aš penkioms minutoms pra-slinkus mačiau ir girdėjau. Ir kada praėjo-me da du varstus troškiami miesto ore ir at-ėjome į ganyklą, paskirtą mums kaip stoklos vietą, aš, visai nusikankinęs ir kunu ir dva-sia, kritau kaip negyvas ant žemės.

VI.

Sunkios pereitys, dulkės, karštis, nuo-vargis, pripluktos iki kraujo kojos, trumppe pasilais dienos laike, negyvas miegas nakti-mis, neapkenčiamas rago balsas, budingas mu-vo tik dienai auštant... Ir vis laukai ir laukai, nepanašūs į prigimtusius laukus, apdengti augštais, žaliais, balsiai savo ilgais ir švelniais lapais šlamantiais turkų kviečiais arba tarpiais purais, kai-kur jau pradėju-siais gelsti.

Tie patys veidai, tas pats keliaujamo pulko gyvenimas, tos pačios kalbos ir pasa-kojimai apie namus, apie stoklų gubernijos miestą, tos pačios kalbos oficialių.

Apie ateitį buvo kalbama retai ir su ne-noru. Kam einame į karę — menkai težio-ta, neveiziant ant to, kad netoli Kišinevo sto-vėjo kareiviai visą pusmetį prisirengę kara-zygn; tame laike buvo galima išaiškinti žmo-nėms rengiamosios karės priežastis, bet, turi but, to niekas neskaitė reikalingu. Pa-menu, sykį paklausė mane kareivis:

— Kaip tamistai rodosi, Vladimir Mi-chailič, ar greitai pribusime į bucharų žemę?

Iškarto man pasirodė, kad aš negerai nugirdau, bet kada jis savo klausimą atkar-tojo, atsakiau, kad bucharų žemė randasi už dviejų jurių, kad iki jos bus apie keturi tuk-stančiai varstai, ir kad mums vargiai bau kada-nors teks ten pakliūti.

— Ne, Michailič, tamista dabar neteip kalba. Man antai raštininkas pasakojo. Pereisime, sako, Dunojų, ten tuojau, sako, ir busiant bucharų žemę.

— Tai bulgarų, ne bucharų! — sušu-kau.

— Na, bulgarų, ar bucharų, kaip ten jus jį ne vadintumėte. Lig tai ne visticie!

Ir jis nutilo, matomai labai nepatenkin-tas.

Žinojome tik, kad einame turkų mušti, kadangi jie daug kraujo esą pralieję. Ir no-rėjome sumušti turkus netik už tą nežinia-keno praliėtą kraują, kiek už tai, kad jie sukrutino tiek daug žmonių, kad dėl tų pa-čių turkų prisena tiek daug vargo pakęsti toje sunkioj kelionėj (— „kelintą varstų tukstantį pas juos, pagonius, besivelka-me!“), bilietuotiemis kareiviams prisėjo pa-likti namus ir šeimynas, o visiems drauge ei-ti ant kulų ir armotų bombų. Turka bu-vo suprantami kaip maitininkai, ardytojai ramybės, kurie butent reikia apmaltiuti ir apkarinti.

Daug daugiau mes buvome užimti savo šeimynų, batalijono ir rotos reikalais, negu karu. Musų rotoje visa buvo tylu ir ramu, šaulių gi dalykai ėjo vis niekin ir niekin. Vencel nesiliovė; slepiamas pasipiktinimas augo, ir po vieno atsitikimo, kurio aš ir da-bar, penkiems metams praslinkus, negaliu

atminti be šurpuliavimo, priėjo iki pilnos neapkantos.

Mes tik ką perėjome kokį ten miestą ir išėjome į pėsčias, kur prysakyje ejęs pirmasis pufkas apsisėjo jau ant pasiliso. Vietelė buvo graži: iš vienos pusės upė, iš kitos — senas, svarus žuolų gegis, tarbut miestelio gyventojų vaikščiojamoji vieta. Buvo gražus, šiltas vakaras. Saulė leidosi. Pulkas sustojo, sustatė šautuvus. Mudu su Žitkovu emėmės tempti sėtra: pastatėme stiebelius, aš laikiau vieną palos kraštą, o Žitkov, paėmęs pagali, įkalniavo kuolelius.

— Stipriau, stipriau tempk, Michaili! — (Jis jau kelinta diena pradėjo sakyti man „tu“). — Ot, teip, ot teip!

Tuo tarpu užpakalyje pasigirdo kokie tai keisti, nuomatingi plaukėjimo garsai. Aš atsigrįžau.

Sauliai stovėjo frontu. Vencel, kažką užkimusiu balsu rėkdamas, skaldė vienam kareiviui veidą. Su išbalusiu, it numirėlio, veidu, laikydamas šautuvą prie kojos ir neisdrįsdamas išsilenkti smūgiui, kareivis stovėjo ir drebėjo visu kūnu. Vencel gi, vis savo sulietusiu ir nedideliu liemeniu pasisverdydamas, abiem rankom pliekė nelaimingąjį tai iš dešinės, tai iš kairios. Aplinkui visi tylėjo; buvo girdėti tik pliaukėjimas ir kimus įdukusio komandanto niurnėjimas. Man akys tamsu pasidarė; truktelėjau ton pusėn. Žitkov suprato mano žingsnį ir visu viėku patraukė už drobulės.

— Laikyk gi, nugarbūgi, kad tave... — suriko jis ir iškoliojo mane juo niekiausiais žodžiais. — Rankos nudžiūvo, ar kas? Kur žiopsais? Ko nematei?

Smugiai vis girdėjosi. Kareivio viršutinė lupa ir smakru bėgo kraujas. Galiausiai parpuolė ant žemės. Vencel atsiskuko, apžvelgė akimis visą rotą ir suriko:

— Jei da kas nors išdrįs rukti fronte sumušti da labiau nenaudėli. Pakelkite jį nuplaukite snukį ir paguldysite šėtroj. Tegul atsiguls. Ginklus statyk! — sukomandavo jis rotai.

Jo rankos drebėjo; jos buvo subrinke, raudonos ir kruvinos. Jis išsiėmė šepetėlį, nusišluostė rankas ir nuėjo šalin nuo be-statancijų ir rikes šautuvus ir sunkiai tylinčių kareivių. Keletas žmonių, kurčių balsu tarp savęs besišnekėdami, trūšėsi apie sumušąjį. Vencel ėjo nerviška, pailsusia eiseną; jis buvo išblyškęs, jo akys blizgėjo; pagal krutaničius veido raumenis buvo galima matyti, kaip jis laikė dantis sukančias. Jis praėjo pro mus ir, susitkęs su mano įsmeigtomis ir jį akimis, nepaprastai nusišypsojo vienomis tik savo plonomis lupomis ir, kažką sušnabždėjęs, nuėjo toliu.

— Kraujagėrys! — pilnu neapkantos balsu tarė Žitkov. — Ir tu, ponuli, teipgi!... Ko lysti? Nori gal, kad sušaudytų? Palauk, atras ir ant jo teisybę!

— Skūsis ant jo? — paklausiau: — kam?

— Ne, nesiskūsis niekam.... Ir patys juk veiksim!

Ir jis suniurzgėjo: kažką sau po nosim. Aš bijojau jį suprasti. Fiodorov, jau spėjęs pasistumdymti tarp šaulių ir iškvosti juos, sugrįžo pas mus.

— Už nieką žmones kankina! — tarė jis. — Einant, kelionėje, tas kareivis, vardu Matuškin, rukė cigarelių. Sustojau — jis šautuvą pristatė prie kojos, o cigarelių tarp pirštų laikė; matyt, nabagas, visai užmiršo. Vencel ir pamatė....

— Žvėris! — pridūrė jis, guldamas parengtoją jau šėtroj. — Ir cigarelis jau užgeso; matyt, kad vargšas užmiršo.

Už keleto dienų pribuvome į Aleksandriją, kur buvo jau daugybė kariuonų susirinkę. Da nulipt nuo kalno matėme milžinišką plotą marguojantį baltomis šėtromis, juodais žmonių pavidalais, ilgais arklių saituais ir kal-kur blizgančiomis vario armotų, žalių lafetų ir skrynių eilėmis. Miesto gatvėmis vaikščiojo tūntai oficerių ir kareivių.

Pro atvirus aukščius ir purviną viešnamų langus girdėjos klaiki ir narsi vengrų muzika, indų skambėjimas ir garsios kalbos. Krautuvės buvo kimstinai prisikimšę rusų-pirkėjų. Kėits-kito nesuprantanti mūsų kareiviai, rumunai, vokiečiai ir žydai garsiai rėkavo. Ginciai dėl popierinio rublio kurso buvo girdėtis ant kiekvieno žingsnio.

— Tu kodėl duodi man „dou galagan“, tu, velnio puse!... Duok griveną! Ar girdi, tu, domnul!

— Undė eštė pošta? — su perdėtu mandagumu, paliedamas pirštais šliko, klausia puošnias rumuno oficerius, apsiginklavęs „Kariškuoju Tulku“ — knygtute, kuria tuomet buvo kariuonos aprūpintos. Rumunas aiškina jam; oficerius varto knygtute, jiėškodamas nesuprantamų jam žodžių, ir nieko nesupranta, tačiau mandagiai dėkavoja ir eina toliaus.

— Tfu, kad tu skradžiais, kokie čia žmonės! Rodos ir popai mišikiai, ir cerkvės musiškos, o supratimo neturi apie nieką! Si-dabro muštinių nori? — laikydamas rankose marškinius rėkia visa gerkle kareivis rumunui, pardavojančiam atviroj krautuvėlė. — Už marškinius? Patru franku? Keturis frankus?

Jis išsiima pinigą, rodo jį, ir derybos laimingai pasibaigia.

— Traukitės, traukitės, vyručiai, generolas ateina!

Angstas jaunas generolas, pasirėdęs puošniu švarku, čebatuose su ilgais aulais ir ant diržo pasirėdęs per petį bizurų, greitai praeina gatve. Paskui jį, atokume keleto

žingsnių, eina ordinaras, mažas azijietis daužuotoje skraistėje ir muturu ant galvos, su dideliu kardu ir revolveru pajuostėje. Generolas, galvą augstin iškėlęs ir besikirtin-gai linksmas žiūrėdamas į jam iš kelio besitraukiančius ir garbę atiduodančius kareivius, eina viešbutin. Čia jau, kamputyje, prisiglaudėme ir mes su Ivanu Platoniu ir Stebelkovu, kimšdami sau į burną kokį tai vietinį valgį, susidedantį iš raudonų pipirų ir mėsos. Apraskytas kambarys, pristatytas stalių, pilnas žmonių. Indų skarbėji-mas, kamsčių šaudymas, blaivūs ir girti balsai — visa užtrunkama orkestru, pasislėpusiu kokiam ten sienos įdubime, papuoštame raudonomis užlaidomis. Muzikantų peukia-tas: du smuikiai rėžia su didžiuliu įlirtimu, vijolionėlės vienokiomis žemomis-notomis pritaria, kontrabasas baubia, bet visi tie in-strumentai tveria tik pagrindą penktamjam. Tamsiaveidis, garbinuotas vengras, beveik da vaikas, sėdi visų prysakyje; už plačios jo aksominio žakietelio apykaklės užkiestas kei-stas instrumentas, senovės vamzdinė, lygiai tokia, su kokia piešiama Paną ir faunus. Yra tai eilė nelygaus ilgumo medinių vamz-delių, sudėtų drauge, teip kad atvirieji jų galai randasi priešais artisto lūpas. Ven-gras, sukiudamas galvą tai į vieną pusę, tai į kitą, pučia į tuos vamzdelius ir išgauna iš jų stiprius, melodiškus garsus, nepanašius nė į fleitos nė į klarneto balsą. Juoprašmat-niausius ir sunkius garsų perėjimus išdaro jis kraipydamas galva; juodi riebus plaukai šokinėja ant jo galvos ir puola ant kakto; veidas prakaituotas ir raudonas, ant kaklo gyslės išsipūtė. Buvo matyti, kad jam ne-lengva.... Ant nesutartinio styginių in-strumentų pagrindu vamzdinės garsas skam-bėjo aštriai, aiskiai ir nuožniai.

Generolas užėmė vietą prie jam pažysta-mų oficerių stalo, linktelėjo galva visiems jam įeinant sustojusiems ir tarė: „šėkitės, vyručiai!“ kas atsisėdė į žemuosius urėdus. Tyloms pabaigėme pietauti; Ivan Platonis pašaukė raudono rumuniško vyno, ir po an-tro-butelio, kada veidas jo palinksmėjo, skruostai ir nosis paraudo, jis atsiliepė į ma-ne:

— Jūs, jaunikaitei, pasakykite man.... Pamenate, didelė buvo perėitis?

— Pamenau, Ivan Platonis.

— Jūs tuomet su Venceliu šnekėjotės?

— Šnekėjau.

— Jūs pastvėrėte jį už rankos? — pa-klausė nepaprastai rintu balsu kapitonas. Ir kada aš atakiau, kad ištikro buvau pa-stvėręs, jis giliai ir garsiai atsiduso ir nera-miai ėmė mirkčioti akimis.

— Blogai jūs padarėte.... Kvailai pa-darėte! Matote, aš ne barti jus noriu. Jūs padarėte puikiai.... tai yra, priešingai di-sciplinai.... Velniai žin, ką aš čia pliau-škui! Atleiskite man....

Jis nutilo, žiūrėdamas į grindas ir pūk-sdamas. Aš teipjau tylėjau. Ivan Platonis išmėvė pusę stiklinės ir, sudavęs man per ke-lį, tarė:

— Prizadėkite man, kad daugiau nieka-da teip nepadarysite. Suprantu pašai.... Nanjam žmogui sunku. Bet ką gi su juo padarysi? Toks jau pasitęsęs šuva, tas Ven-cel! Tai gi, matote....

Ivan Platonis matomai pritruko žodžių ir, padaręs ilgą pauzą, kreipėsi vėl prie sti-klės.

— Jis, matote.... jis žmogus ne blogas, ištikro geras žmogus. Tik tas jo papaki-mas, ar kas, velniai jį žin.... Patys matė-te, aš teipjau nesenei kumšterėjau kareivį. Žinoma, išlengvo. Na, jeigu kvailys pat-sai savo nieksystės nesupranta, žinote, kaip koks stuobris.... Bet juk aš, Vladimir Michai-lič, kaip tėvas.... Be piktumo, dievaž, nors kartais ir įširti. O jau aš — į siste-mą įvedė. El, tu! — suktėrė jo jis tarnui-rumunui, oštė vin nėgru! Da vyno!.... Ir kada-nors pakliūs teisman; o ne, tai ir da blogiau bus: žmonės įpyks ir pirmame susi-rėmime.... Galia bus, nes vis-tik jis, žin-gte, geras žmogus. Ir dagi jautrios širdies žmogus.

— Jau, jau! — pramykė Stebelkov. — Koks jau jautrios širdies žmogus teip musis!

— Jūs butumėt matę, Ivan Platonis, ką tas jūsų jautraširdis žmogus nesenei išdarė.

Ir aš papasakojau kapitonui, kaip Ven-cel sumušė kareivį už cigaretes.

— Na, matote, matote.... visada teip! — Ivan Platonis raudo, pūksčiojo, ir vėl kal-bėjo. — Tačiau jis vietik ne žvėris. Keno žmonės geriausiai papenėti? Vencello. Ke-no geriausiai išlavinti? Vencello. Keno be-veik visai nėra baustų? Kas niekada neati-duos teisman — nebent jau per daug didelę nieksystę kareivis padarytų? Vis tas pats Vencel. Ištikro, jeigu ne tas jo nelaimingas silpnumas, tai kareiviai jį ant rankų nešio-tų.

— Ar jūs kalbėjotės su juo apie tai, Ivan Platonis?

— Kalbėjau ir bariaus dešimt sykių. Ką su juo padarysi! „Arba, girdi, kariau-na, arba milicija.“ Vis kažin kokius kvailus sakymus pramano. „Kare, girdi, teip žiauri, kad jei aš esmiu žiaurus su kareiviais, tai tas tik lašas jūrėse.... Jie, girdi, stovi ant teip žemo išsilavinimo laipsnio....“ Žo-džiu sakant, velniai žin, ką pliauškia! O tuo tarpu jis puikiasias žmogus. Negeria, nekortuoja, dalykus veda sąžiniškai, seną tėvą ir seserį šelpia, ir draugas jis juogeriausias! Prie to ir žmogus apšvietas! Kito to-kio visame pulke nėra. Ir atmintinė mano žodį: arba jis teisman pateks, arba aš — jis mostelėjo galva į kareivių pusę — su juo

*) Perdavėjas viršininko prisakymų etc.

(Toliaus bus.)

IS VISUR.

Į Japoniją visokiais nusi-lenkimais stengiasi patraukti Prancūziją prie ryšio angliš-kai-japoniško. Jeigu tas pa-sisektų, taisyk tas ryšis būtų galingiausias ir kitiems tiesiog galėtų prisakymus davinėti. Ir prekystoj šitos, susiriusios tarp savęs tautos kitas galėtų į šalį nustumti. Japoniškas diplomatas Ta-kehoshi užtikrina, kad 1881 m. Prancūzijos užrubežinių reikalų ministeris Freycinet siūlė Japonijai padarymą su-siršimo, bet tasyk Japonija ant to nasutėjo. Galia. Jei-gu tas būtų atsitikęs, gal ir Maskolija ne būtų drysusi karę pradėti; jeigu Maskoli-ja karę pradėjo, tai tik pasi-tikėdama, kad Japonijai nieks ne padės, o vieną Japo-niją ji tikėjosi pergalėti; jei-gu būtų žinojusi, kad Pran-cūzija gali remti Japoniją, karęs nebūtų pradėjęs.

Į 16 d. rugsėjo staiga pasi-mirė pargarsėjas kraugerys, caro ypatoš daboatojas Tre-pov. Tarnai rado jį su laik-raščių rankoj gulintį kamb-ra-rj. Rodo raudas garbina, jog daktarai pripažino Tre-povo mirtį naturališka, bet kad revoliucionieriai jam pirmą pranešė, jog jis žus ne nuo bombos ir kulkos, bet savo namuose, tai daugumas žmonių mano, jog prie su-skubinimo galė garsaus bu-delio greičiausiai revoliuci-onieriai bus ranką pridėję, kad čia patarbavo nuodai.

Greičiausiai tame bus gal-siek tiek teisybės, kadangi, kaip sako, likosi suareštuoti keli virtuvės tarnai garsaus jenerolo. Tuo tarpu jo pareigas pildė kitas budelis, garsus raminojas latvių, je-nėrolas Orlov, trinitis teipgi nekaltų žmonių krauju su-teptus nagus, bet jau Trepo-vo vietoj likosi paskirtas da-boti ir ginti caro ypatoš jene-rolas Dedulin, bet ir šitas paskirtas vien tuometarpu pildyti pareigas, kol caras ne sugrįž iš kelionės.

Į Vokietijos ciecorius, lai-ke manevrų mieste Breslau laikė kalbą, kurioje tarp ki-to pasakė: „Juodai žiurint-čių aš nekenčiu. Kas prie darbo netinka, gali išsikrau-syti ir įšėkoti sau geresnės tėviskės“. Mat ciecorini ro-dosi, kad Vokietija tai jo sa-vastis, kad žmonis Dievas vien jo naudai sutvėrė. Tuom tarpu yra atbulai: valdonai: žmonės, o ne žmonės valdonams; žmonės juos ken-čia, kol jie stengiasi jiems ka-gero padaryti. Maskolijos paveikslas, rodosi ir Vokieti-jos ciecorių galėtų pamoky-ti. Gal ateiti laikai, kad ir jam reiks rinkti vaisius atkaklumo ir nesupratimo sa-vo pareigų. Užtai laikraš-čiai, net tarnaujanti randui, ciecorini gana naudigų pamokinimų suteikia.

Į Odesoj žydus apėmė bai-mė, jie bijojo tokių jau sker-dynių, kokios perėitą sanvai-tę buvo Seftecunde. Mieste rando agentų, arba su rando pritarimu, jam tarnaujančių juodašimčių, vadinančių sa-ve „Lyga maskoliskosios tau-tos“, likosi išlipinėti atsiau-kimai, kuriuose visi masko-liški patrijotai kviečiami su-sijungti į vieną ryšį ir iš-skerti visus žydus. Pasek-mių tų kvailų atsikaukimų su-baimė laukia ne vien žydai, bet ir visi dorenieji krikš-čionys.

Į Italijoj siautė žemės dre-bėjimai, kurie ypač mieste Traora, ant salos Sicilijos, daug triobių pagadino.

Į Lenkijoj, mieste Siedleco, se pereitos subatos dieną ka-reiviai parengė žmonių sker-dynes, skerdė lygiai žydus kaip ir krikščionis lenkus, plėšė namus ir kromus. Už-mušė arba sužeidė su viršum žimtą beginklių žmonių. Trijs miesto gatvės su visu sunai-kytos. Pradžią padarė tikri ar netikri revoliucionieriai, kurie nušavė du kareivių stovinčių ant sargybos prie rando karečiamos. Užtai ka-reivių patroleis atkėrsėjo gy-ventojams, šandė į pulkus kur nors patikėtų ne kareivių, plėšė jų namus, gėdino mote-rius.

Į Odesoj likosi suareštuoti naujieji darbininkų organi-zacijų viršininkai ir atiduoti kariškam sudui. Juos ap-skundžia už rinkimą pinigų apginklavimui darbininkų. Valdžios sunku vienok su-organizuoti kariškus sudus, kadangi visi oficeriai, ku-riems tik pasiūlė pildyti su-dų pareigas, atsisakė jas pil-dyti, jie su visu pasitraukė iš kariūmenės.

Į Ant Baltiško geležinke-lio, netoli Peterburgo, 15 ginkluotų vyrų užpuolė ant geležinkelio trukio, bet ne-pasisekė trukį išplėsti. Rodo jie nuo kasieriaus paėmė pi-nigus, bet užtai apsiatė juos saugojanti trukį kare-iiviai. Du užpuolikai likosi užmušti, vienas mirtinai pa-šautas, kiti gi tapo suimti.

Į Samaros gubernijoj, kai-me Norecki policija stengėsi išvaikyti susirinkusius kai-miečius, bet tie caro tarnus patiko su akmenimis ir laz-doms. Pagelbon policijai pašaukė kareivius, kurie pra-dėjo tuojuos šaudyti į pulkus beginklių žmonių. Daug žmonių likosi užmuštų arba pašautų, bet tikro užmuštų skaitliaus valdžios negarsina, matyt jis ne mažas, o raudas mat gėdisi savo kareivių nar-sumo.

Į Lwovo lenkiškas laikraš-tis „Słowo Polskie“ užtikri-na, jog Varšavoj general-gubernatoriaus prisakyta kari-ūmenis subomboruoti tą mie-sto dalį, kur ateitiks koks nors pasikėsinimas ant gyva-ties caro urėdninko. Teisy-bė, caro tarnai daug kvailų-stų papildo, bet visgi dar apie teisingumą šitokio pa-davadijimo galima abejoti.

Į Varšavoj, žydiškoj mie-sto dalyj kareiviai darė kra-tas po namus, jiėškojo bom-bas. Susirėmimuose su ka-reiviais, 2 žydai likosi užmuš-ti, o 11 tapo sužeistų; 42 su-areštavo.

Varšavoj padaryta kratos 200 namų; suareštuota 1000 ypatoš neistikimų, tarp jų yra daug vaikų, kurie, ma-tyt, teipgi neistikimi. Tarp suareštuotų daugiausiai yra žydų.

Į 12 d. rugsėjo social-re-voliucionieriai atlaikė Mas-koj susirinkimą, ant kurio pripažino vodingais revoliu-cijai bankų ir namų plėšimus ir kitokius darbus. Kadan-gi toki darbai daromi revoliucionierių vardu, tai rei-kia manyti, kad arba juos papildo ne revoliucionieriai, arba kad revoliucionieriškos partijos savo sanarių neįsten-gia suvaldyti.

Į Laikrasti „Russkij In-valid“ pagarsino naujas tie-sas apie kareivišką tarnystę. Sulyg naujų tiesų, už prasi-šalinimą nuo tarnystos kariū-menė, tą padarė turi but baudžiami 6 metais kalėjimo ir nužudymu ukėso tiesų.

Į Randas republikos San-salvador, vidurinėj Ameri-koj, susekė prieš savę sukal-bį. Todėl visoj republikoj likosi pagarsintos karės laiko tiesos, bet jos iki 30 d. lap-kričio turi but atšauktos, ka-dangi tą dieną atsibus prezi-dento rinkimai.

Į Vengrijoj, kaimė Ludus-puša, žandaras Koraks, įga-vęs proto sumaišymą, paėmė 120 patronų, stojo ant kaimo gatvės ir pradėjo šaudyti į einančius. Užmušė jis sep-tynes ypatoš, o kelias mirtinai pašovė. Atbėgusems jį su-imti žandarams neliko nieko daugiau, kaip beprotį nušau-ti, ką jie ir padarė; kitaip, prie jo nieks negalėjo prisi-artinti.

Į Podoliaus gubernijoj su-kiļė kaimiečiai išdegino žydų apgyventą miestą Kaping. Daug žmonių prazuvo ugn-yje, o dar daugiau besisten-giančių pabėgti patrakė kai-miečiai išskerdė. Kiek čia žmonių prazuvo, nežinia.

Į Maskoliskas randas pa-garsino, jog laike paskuti-nių skerdynių Sedlecoose prazuvo 44 ypatoš, bet laik-raščių korespondentai su-skaitė 62 kunu palaiduoti ant kapinių. Skaitlių sude-gusių namuose skaito ant 20 ypatoš.

Į Ant Kaukazo, jeneral gubernatoriaus, negalėdamas suvaldyti sukilimo Gruzijoj, Imeretijoj ir Mingrelijoj, at-sisaukė prie caro su prašymu, kad jį paliuosnotų nuo vie-tos, ant kurios jis neįstengia savo pareigų išpildyti. Mi-nėti kraštai gruzinų apgy-venti.

Į Netoli Osterodės, Pru-suose, vienoj oloj rafo už-muštą naslė Reinhard ir jos giminaitę. Užmušėju pasi-rodė jos augintinis, senenai atkakęs atsilankyti iš Ame-rikos. Atlikęs savo biauų darbą, jis vėl išdumė į Ame-riką.

Į Laike Vokietijos kariū-menės manevrų, netoli Trierio, eksplodavo vežimas gabenan-tis granatus, plyšo 80 grana-tų, kurių šukių daugybė ar-tilerijos kareivių likosi su-žeistų ir daug arklių tapo su-draskytų.

Į Ant Filipinų salų Pula-jonai vėl subruzo. Pulkas jų užpuolė ant amerikoniškos kariūmenės stovyklų, už-mušė vieną oficerą ir kells kareivius. Užpuolimą jų amerikona atmušė, bet nak-tyj jie atnaujino užpuolimą ir paveržė amerikonų stovy-klą.

Į Amerikos randas išsiun-tė du kariškus laivų į Kubos pakrantes ginti amerikonų reikalus. Matyti Suvienytos Valstijos jiėško atsakančios progos įsikišti į Kubos revo-luciją, stengiasi iš jos pasi-naudoti išplitinimui savo įtekmes.

Į Mieste Charbine, Man-dūrijoj, politiskieji kali-niai, suvaldę sargus, stengėsi įstrukti, bet lauke juos už-klupo kareivių patrolė, kuri pradėjo šaudyti į bėgančius. Penki politiskieji nusidėję-liai likosi užmušti, o 14 tapo sužeistų.

Į Nuspręsta ant pakorimo užmušėja jenerolo Min, mer-gina Zenaida Konoplianiko-va, kaip paduoda rando laik-rastis „Pravitelstvennyj Ves-nik“. 12 d. rugsėjo likosi pakarta Petro ir Povilo tvir-tynė.

Į Odesoj jenerolas Kaul-bars pavadė kariškam sudui nubaudimą 2 oficeriu ir 40 kareivių Vilniaus regimento, kurie iš savo kazarmių šau-dė į kareivius atėjusius juos suvaldyti ir užmušė 4 kare-iivius.

Vienuose namuose laike vestuvių atėjo 30 anarchistų ir su revolveriais rankoj pareikalavo pinigų. Nežinia kas apie tai pranešė policijai. Policistai apsiatė namus ir suėmė 24 anarchistus.

Į Šiaurinėj Afrikaj, Mo-rokko sultanate, aplinkinėse Magador pasikėlė gyventojai prieš sultano valdžią. Pran-cūzija į Morokko pakrantes, ginti prancūzus, atsiuntė ka-rišką laivą.

Į Kubos revoliucionierių vadovai gavo prisakymą ap-stabdyti mušius ir palaukti pasekmių tarpininkystės Su-vienytų Valstijų Šiaurinės Amerikos prie sutakymo re-voliucionierių su Kubos ran-du.

Į Mieste Kelciuose, piet-i-nėj Lenkijoj, apsirgo 150 kareivių ten stovinčio regi-mento. Mena, kad jiems valgyti duota buvo užnuodin-ta mėsa.

Į Valdžios laukia žydų sker-dynių Plocke. Kariūmenė apsiatė žydų apgyventą mie-sto dalį, daro kratas po na-mus. Gal kareiviai pirma nori ginklus nuo žydų atim-ti, kad jie negalėtų gintiesi, jeigu ant jų caro apginėjai užsimanytų užpulti.

Į Varšavoj, ant Lešno gat-vės policija užtkio revoliuci-onierių susirinkimo vietą. Rado čia teipgi daug ginklų ir gatavų bombų. Pereitos subatos dieną Varšavos eta-delėj likosi pakarti du revoliucionieriai.

Į Prancūzijoj, Paryžiaus tvirtynės forte Montiancon perkunas uždegė parako kratuves. Eksplozijos 7 ypatoš likosi užmuštos, o daug tapo sužeistų.

Į Caro medžionės giriose Baltbokstųj, Gardino guber-nijoj, sukilo kaimiečiai, už-mušė vieną garsų sargą ir pavojingai sumušė du polici-stus.

Į Siberijoj, netoli Krasno-jarsko, ginkluoti revoliuci-onieriai sulaukė geležinkelio trukį, užmušė trukio tarnus ir paėmė 4000 dol. rando pi-nigų.

Į Ryme buvo rinkimai naujo jezaitų jenerolo. Iš-rinktas likosi kunigas Wernz, kaip pravardė rodo, vokie-tis.

Į 12 d. rugsėjo kariški su-dai 12 ypatoš, už užpuolimus ant policistų, nusprendė ant pakorimo. 8 Mintaujoj, 2 Varšavoj ir 2 Rygoj.

Į Varšavoj, 12 d. rugsėjo, likosi nūšautas perdėtinis kriminališkojo kalėjimo, pul-kininkas Jakovlev.

Į Pietinėj Amerikaj vulka-nai trankia savo naikinanti darba toliau, nepasikakina išnaikinimu vieno miesto Valparaiso. Provincijoj Nieh-le atsidarė naujas metantis ugnų krateras.

Į Mieste Chihuahua, Mexi-ke, sugriuvo hotelis. Iš bu-vusių jame 42 apistojuusių svečių, 4 likosi užmušti, o daug tapo sužeistų.

Į Danijos policija ant sa-los Bornholm surado maskoliš-ky revoliucionierių ginklų krautuvę ir bombų dirbtuvę. Suareštavo čia 21 maskolius ir rastus ginklus sukonfiska-vo.

NEW BRITAIN, CONN.
M. J. Cheponis, 72 Jubilee St.,

BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st.
Jonas Zelvis, 711 W. Lombard st.

PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2nd St.

PITTSBURG, PA.
Jonas Ignotas, 13 Diamond Square S.S.
L. M. Maskeliunas, 2137 5-th Ave.

ELIZABETH, N. J.
Dom. Bocskus, 211 First st.

WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas.

KENSINGTON, ILL.
Mikolas Valackas, 2401 Kensington ave.

BROCKTON, MASS.
Petras Marcolinas, 63 Biendale St.

MINERSVILLE, PA.
Juozas Ramanuskas.

SPRINGFIELD, ILL.
J. Klembauskas, 2028 Peoria Road

WILKESBARRE PA.
A. P. Aleck, 71 N. Hancock st.

WORCESTER, MASS.
Ant. Bernotas, 12 Harlem st.

GILBERTON, PA.
J. Ambrazevicius, Box 4

Mc KEES ROCKS, PA.
Fort. J. Bagocius, 149 Ohio St.

NEW HAVEN, CONN.
K. Blazaitis, 524 East St.

MOUNT CARMEL, PA.
Jonas Banis Box 541

Kelinaujanti Agentai.
Jur. Kazakevicius
Joseph Petrikis,
S. J. Kasputis
Felik J. Gaiminas
Stanislavas Valaskas

Naujos Fortelpijonu Natos.
Istetuvini Hymnas. Zodziai ir melio-
dija V. Kedrikos. Fortelpijoni prana-
uze A. Kacanauskis, Ryejko, 1906... 50s

Finansų skaitinė ant adreso:
A. OLSZEWSKI
624 33-rd St., Chicago, Ill.

